

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentaria in octo libros physicorum Aristotelis - Cod. Ettenheim-Münster 192

Aristoteles

[S.l.], 1629-1630

Liber tertius physicorum

[urn:nbn:de:bsz:31-116321](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116321)

LIBER
TERTIUS
PHYSICO
RUM

Dis
cau
str
at
de
fre
dip
to, u
und
alig
Com
In jo
fa f
res y
In fo
fym
In z
ful
In z
In s
lan
In s
ym

Diximus hactenus de opera entis nativis, de illis quae
 causis, tam intrinsecis quam extrinsecis; modo hinc
 in libro agitur de motu quae iam generalitas entis nativis,
 et ad memoriam ipsius septimaem agitur cum
 de infinito, sicut et Aristoteles agit. Quia si motus
 spectat ad genus primum, de quo philosophus loquitur
 disputare, utrum in eis inveniantur puncta infini-
 ta, vel non. Et quia et ens nativis et primum actus,
 cum in aliis, ideo et de actibus et passivis
 aliquid dicemus.

Constat vero hinc pro sensu litterarum 8. capitula
 In 1. reddidit rationem quare agatur de motu;
 quia si motus est iam generalitas entis mobilis, et nulla
 res perfecte cognosci potest sine generalitate.

In 2. cap. tradit definitionem motus, quae statim est
 signabimus et exempli rationem .i.

In 3. cap. dicit motum non esse in mensura,
 sed in mobili .i.

In 4. cap. agit de infinito.

In 5. adducit exempla plantarum non dari in infinito
 tam in parte quam in quantitate.

In 6. tradit quomodo debet ad nihil in infinito, et
 quomodo non esse in parte, et non in actu.

In 7. definitio infinitum.
In 8. Si Aristoteles probat de infinitum
in actu. C...

QVAESTIO PRIMA

DE MOTV IN COMUNI Dubium Primum

Quid sit motus in comuni.
Et an definitio motus ab
Arte tradita conueniat
tam motui instantaneo
quam successiuo?

Nota

Nota qd certis esse agens / Phantas recte sentientes
dari in rem nra motum quamvis ut dicitur aliq
negarint, sed plane sine oi fundamento et rae
et ideo ut aliq dicit, qd negantes motu in rem
nra pchij ambulando et perturbando debent
pedere qm argto. Unde ubi dicitur qd sic an e,
statim ad qd dicitur qd nra, pgrssi sumy.

Nota ro Artum de fine motum cap. 2. hae rae
motus e actus entis in potentia, pro ut in potia. Definitio
Quom de fine utriq sit estis et bona in qd dicitur
dubio examinabimy. Quare qd resolutio j. sit;

Definitio
Motus.

Conclusio Prima

Definitio motus ab arte trahita hie cap.
2. lex. 6. bona e et essentialis.

Hae sententia antiqua qd dicitur explicare oportet ip,
jam de fine ex quo pfecta eij bonitas qd dicitur
pntur.

Locum quo in hae de fine dicitur illa parata,
actus qd qd inq intelliga sciendu e, q duplex
sit actus. Vnq pfectus. Alis Inperfectus. Actus
pfectus est ille qd ita actuali sit in quoc, ut
sit non sit ultra actuabile in ordine ad aliu
actu

Geny in de fine
Ely actus.
Actus duplex.
in Actus Perfectus.

infinita
RMA
MUNI
m
muni
as ab
eniat
tam
?

actu totius formae q̄ fit terminus illius . n. g. anima
vultus ita actualis corpus humanum vel totum corpus
non fit ultra actualitate in ordine ad alium actu
q̄ fit terminus prioris. Et calor in esse perfectus
n. g. ut octo, ita actualis spiritus, ut non fit amplius
in potentia ad alium calorem. Actus vero imperfectus
est ille q̄ ita actualis spiritus ut relinquat illud
ultra actualitate q̄ alium actu, huius terminus illius
vel et q̄ eandem formam. ut n. g. calor ut q̄
ita actualis spiritus, ut relinquat illud ultra actuali-
tate q̄ eandem formam si: q̄ calorem ut d. n. g.
et sic actus imperfectus relinquat potentiam spiritus inesse
pletam, et quousque in quodam fluxu, et diffinitione
ordinata ad huc vel alium perfectiorem actu,
huius terminus et complementum actus imperfecti.
Ita ergo actus potest in dictis motibus, sicut q̄ ut
eius ad utrum ^{perfectum} q̄ imperfectum, vel huc vel
motus potest provenire cum utroque actibus.
Quid a motibus fit actus, sicut huius huc n. g.
Id quo aliquid fit actu q̄ antea erat in potentia,
est actus, sed motus est id quo aliquid fit actu q̄
antea

antica erat in potentia. ergo motus est actus.
 Sequuntur alia pariter dicta. scilicet si simul accepta
 fuerint posita loco distincta. Inter quas sunt prima, entis
 in potentia. per quam figuratur prima forma motus quae est ens
 in potentia, ut bene hic docet A. flat. 2. Th. Tamen recte
 aliter apponitur alium scilicet quod in illo recipit
 a. g. luce est prima actus corporis scilicet huiusmodi quae nunquam
 quae recipit nisi in illo, sed motus non recipit nisi
 in ente quod est in potentia. ergo bene est in distincte quod
 motus sit actus entis in potentia. m. de se patet. quod
 m. in hoc aliquid movetur, in potentia est in potentia ad
 aliquid, nisi n. aliquid potest moveri non potest in illo
 recipi motus. ergo motus prima est actus entis in potentia;
 vel quidem, et actus entis mobilis. Adde hanc
 hanc pariter in distincte, scilicet quod ut in potentia. Quae pariter
 ita patet ad figuram quod motus taliter accipit. Formam
 vel mobile ut illud relinquat in potentia ad
 ulteriorem formam et actum perfectum. ut et intel.
 huiusmodi sub primis illis. huiusmodi ratio est ista. nam
 motus ex sua natura est extra seipsum fluxum et ten-
 dentiam a termino a quo ad terminum ad quem.
 ergo motus ita utraque mobile quod ut hinc potentiam
 ad terminum.

ly entis in potentia.

ly pot in potentia.

ad terminum.

ad form. Inven, et intelligit sub p[ri]ncip[ali] illig.
Et sic motus est actus in p[ri]ncip[ali] quod in p[ri]ncip[ali]
et h[ab]et explicat huius d[omi]ni quod sup[er]posito
P[ro] Conto quo ad utramq[ue] partem. quo ad
p[ri]m[am] q[uod] p[re]dicta d[omi]ni sit bona. Quia exacte
explicat in quo motus, quoniam cum aliis formis
sunt p[ro]p[ri]etate quod accidentibus nempe in hoc
q[uod] est actus. Item bene explicat in quo differat
ab aliis formis ut facile colligi poterit ex
allabi d[omi]ni et explicat. q[uod] d[omi]ni q[uod] d[omi]ni bona
est. Quo ad p[ri]m[am] partem p[ro] Conto. p[re]dicta
d[omi]ni d[omi]ni q[uod] d[omi]ni et d[omi]ni quod d[omi]ni quod
mente motus. q[uod] d[omi]ni est d[omi]ni. ante p[ro]. quo
ad utramq[ue] partem. in p[ri]m[is] motus quoniam
est q[uod] sit actus, sicut in accidentibus est quoniam
q[uod] actus p[ri]ncip[ali] sit ad quod explenda accidentibus d[omi]ni
estem ordinem. actus motus et accidentibus alig, q[uod] de
illig est est q[uod] sit actus. Item accidentibus est d[omi]ni
ferunt p[ro]p[ri]etate diversis modis afficiendi sicut, motus

non

vero efficiendi sicut vel motile q̄ intrinsece et est
 quod motu te ita actuare sicut vel ipsa sicut sit
 in potentia ad ultimum actu ad intelligat sub
 prius illig. et iste modus efficiendi sicut non que-
 rit alius accidentibus vel formis. q̄o defectus motus
 tradita te ab arte per genus et diffinitam est illi
 quoniam, q̄o prohibita defectus est est.

Alias defectus adducit Ferranensis et alii. q̄o e.
 motu te aut motilis vel motile e. q̄a motu te aut
 potentia passiva. Sed defectus sicut supra allata
 modo contra usum patet in scholis, si ad et dicitur
 predicta ab aliis adducta sicut habeant boni-
 tatem si recte explicentur.

Alias defectus motus.

Contra defectum motus et explicatum, eisdem
 Aristoteles q̄o. Omnis autem debet auferre potentiam
 et privationem a sicut; sed motus non auferat potentiam
 et privationem a sicut, ut patet ex dicto. q̄o motus
 non erit autem in patet, q̄a deinde autem et explere
 potentiam sicut. q̄o debet illam auferre. in q̄o stat
 ex defectu motus, q̄e motus autem et ubi in potentia q̄
 ut in potentia. q̄o motus non auferat potentiam a sicut.

R.

R. P. dist. m. Omnis actus perfectus debet auferre
potentiam sibi quoad m. actus in perfectis, qualis est
motus, negat m. ad ratiō actus perfecti quod sit in hoc,
quod ita auferat potentiam sibi, ut ex modo genis
abstrahendi et ad in uenit sibi, non ad inel illud
ad ulterio rem formam uel actum.

R. P. Contra m. et negat m. Ad quatuor dices.
motu relinquere quidem sibi in potentia ad ulte-
riorem formam uel terminum ad quem. ~~ta~~ ipse et
auferat potentiam sibi, licet non omnem, per unum
intelligit motu ex doctrine s. Quod sibi uel
mobile, antequam moueatur, sit in potentia ad alios
actus, nempe ad actum perfectum quod terminum ad
quem, et ad actum imperfectum quod terminum in y-
agna antequam incipiat calefieri uel moueri
ad calorem in potentia ad ipsum calefieri et
ad calidum esse uel calorem quod terminum cale-
factionis, quod a. aqua calefit, rediit ad actum
imperfectum quod terminum in motu, non ad actum perfectum,
hunc quod terminum in motu; sed adhuc manet in
potentia respectu illius. Quare ad arguere dices,
motum

motum et actuare sunt, et non utriusque vere illa
sunt in potentia resp. sui, sed. resp. termini ad quem,
vel actus effecti. @.

Obi dicitur quod motus non est actus primus,
sed est in nullo modo actus. quia patet per
omnes. in primis quod non fit actus primus, quod scilicet;
nam de ratione actus primi est, quod sit aliquid permanens,
non, actus motus non est quod permanens, sed fluxus
est. ergo non est actus primus, neque est actus
secundus. hinc ergo non supponit actus secundus, quia
si supponere debet actus secundus; hinc ergo motus
est in se et tendentia ad actum secundum. ergo non est
ipse actus secundus.

R. Negatur omnis. ad probationem dicitur quod fit actus secundus
resp: momentis et operibus. non enim operatur actus
secundus, et potentia ad habendum operatur est actus primus,
et est actus secundus resp: mobilis, quia in mobili
datur potentia ad illam recipiendum quod est actus primus
ut dicitur supra in ratione solutione primi arguitur.
Et hanc potentiam recipit in mobili ut patet in motu,
actualibus et motu hinc et actum secundum,
licet

licet ita actus sit, ut veli quod illud in
potia ad ultimum actu effectum. Neque refert
q. motus dicat via et tendentia ad actu qm;
hoc n. bene stare pot; nam terminus ad quem
motus est ordinat situm ex proprio actuanti
modo, et ex actu et q. resp: potia q. e. in mo.
bili qua ipse motus adhuc reliquerat. - c.

Alia via 30. Prædicta de se non explicat
via q. est quæritur aut motus. q. non erit
bona neq. estis. pot. aut. motus ex sua est
inportat habitum ad duo, nempe ad
sem: a quo; et ad sem. ad quem, sed hanc
habitum non explicat q. dicto de se. q.
aut. nem. m. pot. motus ex sua est fluxus
et tendentia. q. ex sua est habitus
nem. ad sem: a quo, final; et ad sem: ad
quem, tendat. m. vero pot. q. nulla parata
pot. assignari q. bonum habitum explicat,
sed in de se hanc sita sit mentio de habi.
tudinæ motus ad situm. Confut.

Confirmatur argtu. Defro isto quoniam formis
 subditis, et ad calorem ut q. go non erit bona.
 quoniam patet. nam quoniam alius a definito,
 formis scilicet subditis de calore ut q. q. etiam ut
 patet, non sunt motus. pro autem forma subditis
 natus in primis est actus entis in potentia, nempe
 materia per se vere est ens in potentia. Item et for-
 ma subditis est forma actus in potentia entis per
 in potentia, et a antiquum recipit in materia supra
 ponebat potentiam respectu sui, immo materia simul in
 forma subditis habet potentiam ad alias formas,
 go forma subditis est actus entis in potentia quod ut in
 potentia. Item patet de calore ut q. q. ubi patet
 Item in potentia ad calorem ut b. go calorem ut q.
 est actus entis in potentia per ut in potentia.

R. Argtu negto autem ad obiectum quod dicitur m.
 et ad m. R. his quod in data defro et generalis ordo
 et habitudo ad ultimum terminum: scilicet in impli est, q.
 vel ex se patere potest, nam eo ipso quod dicitur in defro
 motu et actum entis in potentia per ut in potentia, sicut
 ordo et tenentia ad ultimum actum ad quem motus
 ipsum Item ordinat et sic in motu ordo ad terminum
 ad quem

ad quem, quod et de ipso quod nunc ordo ad tenet. in
quo, quod motus ^{non} est actus uterque, sed actus et motus
vires et tendentia in alium terminum, et per quod quod
figit transitu ab uno ad alium terminum. Ad
Consequens. R. Negotio autem. ad quod tamen dies
formam perfectam per se ipsam illam nempe quod ex
se non ordinat ad aliam introductionem non esse
actu entis in potentia quod ut in potentia ex proprio modo
actuandi, quod sunt sunt modo actuandi, non ordi-
nat sunt ad aliam formam ut patet in omni ratione
et alius formis perfectis. motus vero ut dictum est, ex
propria natura et essentia ita habet actuare mobile,
ut ordinat illud ad ulteriorem terminum, quod
motus ex se se in se et tendentia ad terminum.
Dices contra. Quod autem aliqua vires perfectas
formas imperfectas quod ex sua natura et essentia ordi-
nant ad alias formas. ut in n. g. forma feminis
et forma embryonis. quod saltem in his formis
imperfectis quod movet desio motus.
R. Transitat quod aliqua formas perfectas
imperfectas requirit quod ita actuant sunt ut actu-
nando illud ordinat et quod moveant ad ulteriorem

forma

formas adhuc tu non quoniam ipsa est inchoata
 supra dicta. Illa v. parata, sc. q. ut in potentia,
 non debet nude accipi, sed cum tali sensu ita
 quod motus sit actus entis in potentia q. ut in potentia
 proxima ad terminum ad quem, cuius ratio sensus desumitur
 ex ipsa natura motus, nam motus ipse est actus in se
 factus ipse, sine actualitate nisi ad terminum ad quem.
 ergo ad motum potentia q. post ipsum immediate sequatur
 terminus ad quem. et ex hoc de ratione motus q.
 sit actus entis in potentia q. ut in potentia proxima. ita
 ut nihil defuit ad hoc q. factus q. ipsum actualiter.
 haec v. non habet formam imperfectam in crypto-rela-
 tione ut forma feminis et embryonis, q. trahitur,
 dicitur factus ad ulteriorem formam haec tu non
 faciunt proxima sed remota, ita q. adhuc debeat
 mediarie ipse motus vel mutatio, q. quia inchoata
 q. viam factus q. q. q. ulteriorem ad perfectiorem
 formam. Et haec ratione tales formae imperfectae
 non sunt actus entis in potentia q. ut in potentia proxima.
 tandem motus ita actualis factus, ut eiq. actualiter
 potest simul stare in ordine in statu reali cum
 actu terminum ad quem, sine factus se debet

fi

do ad faci
 ut actus q. mot
 q. q. q. q. q.
 v. v. v. v. v.
 um dies
 nempe q. ex
 non esse
 quia modo
 li, non mot
 in via statu
 dicitur q. a
 mobile,
 in, q. a
 minis.
 una factus
 tra ordi
 ma formi
 bis formi
 ad factu
 factu actu
 ad ulterio
 formi

si fuerit mutatio instantanea sine forma aliqua
sui partem si fuerit successiva. haec uero ita,
quod non habet quodlibet formae quae non potest stare in
alio forma ad quam disponuntur forma et neque
sunt aliqua sui partem. sed utramque forma
in ordine ad aliam forma quae sui cessant ad
distinguentem ita quod in eodem instanti reali
non potest simul esse cum altera forma. et ex
haec quodlibet abire sitas quae uidetur motu et fer-
mas subiectis in quibus quae disponuntur forma et ex
utramque illud ad aliam ulteriores. Ad alteram
quae dicitur de calore ut quod. **R.** Illi non quoniam
re alio motu. uel n. relinquuntur forma in quibus
ad alios gradus caloris in quibus non habet ex
sua essentia in mare forma ad ulteriores gra-
du fuerit motu, quod ex eo quod sit uia et fluxus
ex sua essentia habet quod mouere forma ad ulterio-
rem forma. Videatur Rubricae huius. quod hoc quod
me explicat doctrinam Sabarum.

Pro

R. resolutione et quod sit, utrum quod motu
aut mutatio uarie accipiunt. Jo. latini in me,
quatenus

mutatio uarie
sunt.

quatenus comprehendit eam actionem, cum illa
 q̄ dependit à m̄a, quāq̄ non dependet. Ut
 sunt volitiones Angelorū, & actiones animarū
 separatarū. 20. Sumitur strictig tm̄ sc̄:
 q̄ mutabilibz à m̄a dependentibz tam in stem
 lareis, quā successivis. ut e. n. g. generatio et
 corruptio putris, et et intellectus om̄is n̄r q̄
 hoc statu. 20. Sumitur motu strictissime
 sc̄: tm̄ q̄ motu successivo q̄ habet partes prio-
 res et posteriores quā una succedit alteri,
 quā n̄r sumptis motu Actio q̄ docuit lib:
 5. phisicorū. tm̄ ad tria p̄duntur dari motuum.
 sc̄: ad quantitatem, qualitatem, et ubi;
 Hoc supposito certū quod desit motu ab
 Actū dāta et à nobis explicata non veniat
 mutabilibz q̄ à m̄a plane non dependent, ut sunt
 intellectus om̄es et volitiones Angelorū, & animarū
 separatarū; tales n̄ actiones nec ad phisicorū,
 sed metaphysicorū, vel magis theologorū spectant,
 et videtur. quare tm̄ dubitā restat de mutabilibz
 dependentibz à m̄a, quā illa p̄cedit n̄
 spontanea, sine successiva, q̄ quo fit;

70 Satisfime.

20 Strictig.

30 Strictigse
q̄ut h̄ic sumenda.

Contra 20.

Conclusio Secunda.

Definitio motus sicut ab Arte non tum que
nisi motui successivo sed et instantaneo.

Definitio itaque huius definitio motus quod ubi est
tam in utraque instantanea quam successiva.
Hanc sententiam habet Thom. magister et alii hie.
Est in Arte et d. th. Per se ex Arte qui
quomprimis definitur motui nec potuit exstan
de generati et corruptione substi, sed haec sunt
mutati instantanea. et sicut mentem Artis definitio
motus non tum competit motui successivo, sed
et instantaneo.

Per sententiam rationis. Generatio substi et actus
sicut in potentia quod ubi in potentia, ergo conito ma
nera. quia patet. per aut. Imprimis generatio
et actus sicut in potentia, nempe materia quae actual
et quod ubi in potentia, ergo n. intelligit generatio ignis
in materia et generatio vel quod ubi ignis in fieri, in,
intelligit sicut in potentia ad formam sicut substi
ignis quae terminat ad quem ipsa generatio
ordinat

ordinali stm. qd generatio fuit in actu et in
 in petra qd in petra. qd generatio fuit in actu.
 nam qd intelligo ignem fieri ignis vel gene,
 ratione sig qd redemptio, nondum intelligo formam
 generati esse in stm alias non generans formam
 fieri ignis sed facta esse. qd intelligo stm
 in petra ut formam ignis in illo petri qd
 intelligo ignem fieri ignis. qd generatio e actu
 in petra qd in petra. et qd descriptio motu
 generat tam mutatio instantaneis qd nam
 succedunt.

Contra sententiam ultimam Olicius jo. Motu
 definitio hic ab arte e actu in perfectis rebus generans
 stm partem in actu partem in petra. atq hoc
 non generat mutatio instantaneas. qd ipse non
 est comprehensio, sed descriptio artis. in petra ex descriptio
 motu, qd e actu et in petra qd in petra. qd
 e actu in perfectis rebus generans stm partem in actu
 partem in petra. in vero petra. mutatio instantaneas
 non in uno et eodem rebus instantaneas actual
 parte stm neq tunc partes sibi invicem sunt
 redemptio qd non rebus et stm partem in actu
 partem

unda
 te non tu qd
 a fumbans
 qd qd e
 huc sine
 et alio huc
 Arte fin
 qd huc
 in Arte
 in us, sed
 e actu
 in
 in generans
 qd qd
 generans
 in fin
 qd huc
 in generans
 in fin

partem in potestate. et non generat ipsi de se.
R. Certe in. et regit in. ad praesens. quod dicitur, quod
in eodem instanti reuli sunt et mutatur in stan,
tomea pfecte actus, et quod non dicitur partes rea,
sicut distincta in illa, sicut in vice succedentes,
negatis tu signatur quod mutatur in substantia
non relinquat sunt in actu partem partem
in potestate pro unig intellectu. Sciendum
quod ad hoc ut alii cum mutari generat de se
motu tradita hinc ab arte non sit necesse
ut in ea repraesentent partes aliquas realiter
distincta inter se. et quod sunt aliquas actus
sunt relictus generat illud in potestate ad ultimas
et posteriores partes sui. hoc n. tunc generat
motu successivo, sed sufficit quod in sunt
generat nra suo ter minus. (quod pmoitas oio
admitti debet in mutatur in substantia)
quod sit sunt partem in actu, et partem in
potestate relinquendo sicut illud in potestate ad
forma

formam vel terminum, quem licet statim
 in alio instanti nam subito recipiat, tamen
 p̄ illo prioris significationis intelligit illo pri-
 oris et q̄ sit in p̄terito resp. illius. Et ut bene
 hic notat Rubeg in hac decipimur contrarij
 q̄ putent mutarem ut comprehendat sub
 hac def̄e debere h̄c partes realiter distinctas
 sibi invicem succedentes ad haec ut neve di-
 cas q̄ sit in p̄terito p̄ ut in p̄terito,
 cum tu hoc non sit necessarium q̄ licet for-
 ma simul accipat in uno et eodem instanti
 reali et non p̄ partes et mutatio in unico
 momento introducat firmam, tu satis ē q̄
 mutatio et forma sint duo actus forma p̄dem
 p̄fectus, mutatio vero in p̄fectus ordinatus ad
 formam, et q̄ mutatio fallam prior sit nam p̄
 forma ex utroq̄ n. h̄t q̄ p̄ng nam q̄ situal
 maam in actu in p̄fecto continuando illa ad
 p̄fectu q̄ plane ē q̄ actu et h̄c in p̄terito
 ut in p̄terito ad ulterio rem actu q̄ ē forma.

Obiicit

Principio dicitur. Motus hinc definitus ubi est
finitus in potentia ad ulteriorem formam et sub
primam talis formae, sed mutatio instantanea
haec non facit. quod non convenit ipsi definitioni
mutabilis ex dictis; non plures in uno et eodem instanti
reales non potest esse prima forma et forma
simul, alias una esset informata et non
esset informata et implicat. Sed quod mutatio
instantanea introducit formam in momento
quod in illo instanti non est prima. et quod
aliquo priori natura. quod non intelligitur in
aliquo priori natura, exercet realiter in uno
instanti temporis. immo si natura contra natura esset
sequeret quod est creatio esset mutatio quod est
sub hac definitione quod habet quod dicitur Thomas. sequela
creatio potest. quia creatio est mutatio instantanea
de non esse ad esse.

R. Contra m. et contra m. Ad primum dices
non esse primam et formam non potest simul
stare in eodem instanti reali vel potest bene
arguere

arguatur, tu non regnabat ut formae q. in alio
 alia quodam alio sume sunt privati tali
 forma, intelligat cum fundamentis in re et
 q. instanti generatio sub privatio talis formae.

Quibus contra. Jella privatio non est in illo
 instanti reali generatio q. non est et intelligi
 q. illo instanti, eo n. modo quo aliquid de
 se intelligi. si n. privatio non est in illo
 instanti reali generatio non est et q. illo in alio
 quo privatio non intelligi.

R. Quid licet privatio non mensure sit
 sunt esse ab illo instanti reali generatio, tu
 leve pot. intelligi q. quasi sit, ita q. licet in
 momento def. nat. privatio et incipiat forma
 et hae rae absolute non sit privatio in illo in
 stanti in qua forma introducit. Tu adhuc
 priv. q. intelligat ipsa privatio corrumpi quia
 q. sit corrupta et sic privatio producta in
 corrumpi, intelligat adhuc esse q. forma
 et in generare, q. vero forma in introducit
 et in

et in facto esse sunt prius intelligitur in
corrupto esse. Secundo n. q. prius potest
considerari si: in corruptione et in corrupto
esse, sicut forma duplter solent considerari,
in fieri et in facto esse. Ita similiter prius
duplter habet considerari. q. d. q. forma q. d.
desat in fieri, tunc tunc potest intelligi prius
in corruptione, q. d. non forma q. d. desat
in facto esse, tunc prius intelligitur in cor-
rupto esse, et sic patet q. q. ille in stanti
~~non~~ in quo q. d. desat forma in fieri
bene potest intelligi prius in corruptione,
non non in corrupto esse, et q. hoc patet
ad argum. q. d. si: potest stare si una forma
et prius.

Ad alterum q. dicitur de creatio negat sequel.
creatio n. deficit a vera mutue hinc definita,
qa non habet finem reale q. maneat sub utroq.
termino si: sub non esse, q. e. terminus a
quo, et sub esse, q. e. terminus ad quem.

Dub: 2.

Dubium Secundum.

Quomodo Motus di-
stinguatur à suo ter-
mino, à mobili et etiam
à spatio in quo fit uel
exercetur? ~~~~~

Notum est hinc quod nunc terminum in titulo
dubij positi ueritate integre terminum ad quem;
de termino u. à quo, non est magna distantia,
quod n. motu distinguitur realiter ab illo, et
facile patet. Illa distinguitur realiter quomodo
unum potest esse sine altero, sed se habet motus
et terminum à quo, quod distinguitur realiter
inter se. M. patet ex eorum regula distinctio
nis realis. patet enim. patet in u. patet motus, tunc de-
finit terminum: à quo, uel finem patet ut distinguitur in
mutabilis

mutatis instantaneis, ut quod terminus: a quo de,
relinquitur a motu. quod unum potest esse sine altero
modo terminus: a quo, saepe longo tempore antecedit
ipsius motu, ut quod est in motu locali, quo quod
se ab uno loco movet ad alium.

Quibus quod quod de terminis ad quem; circa
quod quod sunt sententiae. quod apparet motum distingui
hinc ratione ratiocinata a termino ad quem, quod
sententia dicit motum distingui realiter a termino:
ad quem strictly sicut res a re. quod sententia dicit
distinguit motum non realiter strictly, sed realiter
modaliter. quod sententia generaliter terminus: ad quem
propter quod non fieri. quod non factu esse. Et hoc propter
sicut dicit motum distingui sola ratione ratiocinata
a termino si quod dicitur in fieri. realiter vero modo,
valiter si quod dicitur in facto esse. et ita sententiae
moderari quod domus, nemine sit.

Conclusio Prima

Motus distinguitur realiter modaliter a
termino ad quem. contra factis et casis inter
modernos. pro ratione quod. Motus realiter ante
omnem quodam motu et via ad accipiendum ter-

minum

minū. Item moty strictly sumptus est ens suc-
 cessivum. Terminus vero est ens permanens et acqui-
 ritur per motum. Quod motus distinguitur realiter a termino
 ad quem per consequens. Eadem entitas realiter
 non potest esse realis una ad se ipsam, alias
 idem acquireret per se ipsam. Itaque idem realiter
 potest esse ens permanens, et successivum. Quod adhuc
 patet distinctio realis. Quia eadem entitas non
 potest esse permanens, et successiva; per ens permanens
 habet omnes suas partes simul, ens vero successivum
 non habet partem post partem, ita ut quod una
 pars accedit, tunc definit altera. sed haec duo
 non potest conjungi realiter unum et eadem enti-
 tati, repugnat enim quod eadem res sit tota simul
 et non omnes suas partes, et quod non sit tota simul.
 Quod ens successivum et permanens distinguitur
 realiter. animo vero quo ad eas partes facile patet.
 quo ad partem quodammodo. nam terminus se versus fit
 et acquiritur. quod per aliquam viam, sed non per aliam viam
 nisi per motum. Quod motus est realis una ad terminum.
 Quia vero motus strictly sumptus fit ens successivum.

et unum non e modus alterius, sed motus, vel
 mutatio (e aliq d reale modificans suu terminu.
 go distinguunt realiter ab illo modaliter, et non
 tunc res a ro. m. patet. pte m. motus e actus
 in pfectiōis, et p sua ppiā ontitatem affi-
 at term. neq pot dari et sup nullo sine aliqno
 termino que afficiat. actus hanc sua pstant
 ad rāem aliqno ontitatis modales, go motus e
 tū aliqd reale modificans.

Ad has duas rāes Ont Contrarij d ad piam.
 Dicunt, quā uni et eidem ontitati reali pnt
 pōita pnticatu accommodari Inmodo tū Inmod
 pōm dīversas formalitates vel distinguunt
 pnter, sicut uni et eidem ontitati reali pōm
 dīversam rāem pntem q uenit q sit otm
 mty et q non sit, ens n. pōm rāem pntem veri-
 e otm mty. et pōm rāem pntem boni, e otm
 voluntatis. et tū hanc duo non d pōm gunt realit;
 No sed tū pnter ut docent metaphisici.

Ita et dicunt q distinctio pntis sufficit q eas-
 dem ontitas dicat nā realis ad termi et ot
 terminy ipse. Verū licet hanc solutio in

aliquo

aliquibus admittat huius non locum habet.
 Unde contra eam sic arguitur. Motus et actus
 non ad se. factus in opere motu, et ut sic
 et prior illo non, ergo terminus realiter ab illo
 dependet. et ergo realiter ab illo distinguitur.
 Ita ergo per prioritas non semper infert
 dependentiam ut in logica dixi magis argentes de
 postpositis. Ita ergo et per. Nihil potest
 libere dependere a se ipso. ergo ut a quo realiter
 dependet debet esse realiter distinctum a se ipso,
 pendente. Idem distinetur per se patet.
 Ad alteram partem si cum contrariis. Ergo de se,
 nil aut pendet motus qui hunc non per se per
 aliquam realitatem per se per substantiam hunc.
 ex quo de hunc motu non realiter, sed per
 hunc se: non ratiocinata distinctum in termino.
 quem hunc non, sed hunc substantiam. Sed non illa
 distinctio quae perit a aliquid reale, vel non si non
 aliquid reale per se ergo quae perit nihil vel et enim non
 realiter identitatem cum ipsa reali et substantia ter
 mini. non per se termino. dependet et ut aliquid
 ante non vel perit nihil et quae motus in per
 (Enia

et una ad terminum sit una ratio vel prout nihil
q' erit simul abstracta. Si enim dicas q' sit abstracte
reale et illud per se, habet intentionem, illa n' g'rat
om' unum sit memore prout altero dist'ctio
quorund' realiter. qd

Conclusio Secunda

Scilicet q' a seipso motu distingui realiter
modaliter a termino ad quem in facto spe,
a termino non in fieri tunc fuerit vel ratione
ratiocinata, non placet.

P' contra dicta sententia qd. Terminum in
fieri non distingui realiter a termino a facto
spe. qd si motu differat realiter a termino in facto
spe, et differat realiter a termino in fieri. q' g'rat
placet. im' potest q' nona abstracte distingui realiter
ab uno termino et q' non distingui realiter ab illo
q' identificat realiter cum illo termino. cum p' r.
calor in fieri et in facto spe, comparat actus
sem' sicut effectus et in effectus intra eandem
speciem. qd non distingui realiter. om' placet.
p' r' g'rat. effectus et in effectus intra eandem
speciem non distingui realiter ut p' r' in h'ore

qdo

loci h'ellid.
Molybe reatu
mity, et ut p'
liber ab illo
distingui h'ore.
om' in fact
in g'rat de
Nihil p' r' a
a qua realiter
tunc a u' d' o.
placet.
qd d' d' d'
ad p' r' r'
tunc tunc.
h'ore, sed p' r' r'
in termino.
Vel n' d' d'
non p' r' r'
et ut om'
et d' d' d' d'
et ad d' d' d'
mity in p' r' r'
p' r' r'

qto e pmer et qtoe nrv. Censetur qo. Illa res
qtoe terminus in fieri manet qtoe cessat et tran-
sit in aliud. qo terminus in fieri et in aliud distinetur,
quod realiter. quod pater. ptoe autem. terminus
in fieri a forma qo qd natus et acquiri natus in
pmer. sub hac forma non perit. qo autem natus.
Contra qo. Si terminus in fieri distinguitur
realiter a termino: in facto vel distinguitur
realiter specificiter vel numerice, tunc natus distinetur
hinc realiter vel specificiter vel numerice. sub
calore in fieri nec distinguitur specificiter, nec numerice
a calore in facto. qo nec distinguitur realiter vel
illud. ptoe natus. qo ad utramque partem. Imprimis,
natus non distinguitur specificiter qo habet eadem principium
essentia a quo fluit scilicet substantiam ignis, et eadem
partem essentia specificiter. qo. Nec est distinguitur
numerice. qo ptoe. Calor in fieri et in facto esse natus
principium in eodem numero qto. qo non distinguitur
numerice. qo pater. distinctio accidentium specifi-
citer a distinctioe formae. qo si habet eadem numerum
formae, erunt eodem numero calor.

Cont:

Conclusio Tertia.

Motus distinguitur realiter a mobili et a
spatio in quo fit vel exercetur.

Ita contra quo ad utrumque partem: quo ad partem
Motus est et realiter e accidens mobile a.
substantia, sed substantia et accidens distinguuntur
realiter quo ad motum et substantia quod realiter a mo-
bili. m. patet ex logica. m. et est. Non n. ea-
dem substantia realiter est ope ens et ens in
actu. ergo substantia et accidens et distinguuntur
realiter.

Quo ad partem partem per contra. Motus est in ipso
mobili, sed spatium non est in mobili. ergo motus
et spatium in quo exercet distinguuntur realiter.
m. patet. per m. in materia locali. unum spatium
est aer, vel aliud corpus medium. atque hoc corpus
non est in mobili sed extra illud. ergo m. vera.
per Eadem pars d. spatium in actu pervenit
motu. ergo distinguuntur realiter inter se. contra
partem. a. est certum. aer n. unum corpus manet
atque per se motus ille per quem per se accipit
sumum ubi.

Hinc:

Pluribus q̄ contra jam tentum. Forma in
fieri fuit a se ipse motu, q̄ motu non distinguit
realiter a se ipse ad quem saltem in fieri. et
q̄ p̄ter neg. a termi. in facto spe. q̄ p̄ter quo ad
utrumq̄. patet. forma n. in fieri non distinguit
realiter a se ipse q̄ ut in facto spe. ante vero p̄ter.
forma in fieri a in statu niali et in fluxu. q̄ e
auty entis in petra q̄ ut in petra. q̄ p̄ter e motu.
q̄ p̄ter patet. ut n. q̄ fluid et e in via relin. q̄ p̄ter
partim in actu partim in petra. q̄ e auty entis
in petra q̄ ut in petra. ante et q̄ stat. in huc n. for.
ma differt in fieri a forma in facto spe q̄ illa
fit in statu niali et in fluxu, hanc vero in spe
q̄istente.

R. Nōto aut. ad p̄latem quod forma in fieri
fit in via et in fluxu, negalis in q̄ p̄ter, q̄
fit auty entis in petra q̄ ut in petra. hoc n. forma
p̄ter se et sumpta in fieri non habet, sed p̄ter
q̄ p̄ter competit ipsi fluxui. q̄ e motu, unde
sumendo forma in fieri duo possumy q̄ p̄terare.
q̄ ipsam forma. e ipsam fluxum in quo e
forma. dicimy q̄ formam in fieri non spe
adum

actum onto in petra q ut in petra, ful forum
fluxum hui hoc form se.

Obiectis v. Si motu distri gueret realiter
a term. ad quem, in fieri; sequeret quod idem
numero pto qto accidit aliqua forma mutaret
dupliciter mutae. n. g. qto aqua calefit, ipsa
mutaret dupliciter mutae. atq hoc non e videndu.
qo negi ut ex quo, libitur. sequela pto. form
nam sentam pto simul et simul recipit duas
realitates inter se realiter distinctas. qo mutae,
actur dupliciter mutae. qo qna pto. mutari te ac,
cipe aliquid reale q antea non habebat. qo qto
pto recipit duas realitates, dupliciter et mu.
tabit. Quid a hoc sit falsu, pto. qto n. aqua
calefit, tui ibi e unica mutao, qua aqua trans
sit a non calido, ad calidu esse. hinc e una
tue pto ibi, desumpta ab unico term. ad que.

R. Argto, negto sequelam. Ad pbtem. qe.
des q qto pto moneq ad recipiendā aliquam
formā q hinc et recipiat duas entitates reali,
ter inter se distinctas; unā ut quae est mi,
fectam. alteram new ut quid et pfecta
negot

forma in
non desing
in fieri. el
qua quo ad
non distri guet
u. ante vero pto.
fluxu. qe
pato e mto.
a velin pto
tue dicitur
in hinc n. for
qta q illa
so in esse
forma in fieri
qo qna, q
a. hoc n. form
alio, ful pto
motu, vel
hinc n. form
m in quae
fieri non pto
actum

negat in postea sequitur se: q. q. sicut mutueli Angli.
ei mutue. nam ad unica mutueli petunt
hinc duo q. sicut illi aliqd q. habeat se q. mediu
mice et fluxu, et aliqd q. q. ipsu fluxu ac praf.
et sic tunc unica mutue, ut q. bal bene argum.

¶ Oii dies 20. Ad pbandu q. motu distinguat
realiter stricte a termino ad quem. Motus
pt separari et de facto separari et perit, p manente
termino ad quem. 20. distinguit ab illo realiter
stricte hinc res a re. omni patet experia. q. to
n. q. accipit p motu localem utiq. vbi, tunc sta,
tunc perit motu et manet vbi, q. te terminu ad
quem, motu locale. sequitur p. illa n. q. sic
se hnt, ut unu eoru pt manere p. ante alteru
distinguit realiter stricte hinc duas res. 20
et hoc modo distinguit motu et terminu
ad quem.

¶ X. Certe omni, et negat sequam. Ad pbandu dies,
nem ope ano q. to utrumq. te realis entitas,
falsu tu q. to unu ex illis te modo rei. alteru
vero res quadam. hanc n. licet inter se p. rnt
Lapmani,

Separari, tñ non seych q̄ distīgnantur realiter
 inq̄m res à re. Cuius rei exptm̄ p̄t attribui de
 crista. Genus s̄tm̄ res p̄ntos à modo q̄dam
 substantie q̄struens rem̄ complete extra suas cōas.
 et hæc ut doceret Theologi, p̄t separari ab ipsa
 re ut patet in humanitate Chri q̄ caret p̄pna
 crista et existit q̄ existam̄ Verbi Divini. tñ non
 seych ea huc q̄ crista distīgnantur realiter inq̄m
 res à re aut humanitate Chri. Idem q̄o dicendū
 e de motu q̄ huc p̄t separari à term̄. ad q̄m̄,
 et de factis ab illo separatis, non tñ seych q̄ ille
 distīgnantur ab illo realiter strictè.

Dubium Tertium.

Utrum motus sit genus
 respectu Actionis et Pas=
 sionis; et quomodo hæc tria
 inter se distinguantur?

Notm

Ratio motus? *Motus?*

Ratio motus Acti-
onis quae?

Ratio motus Pas-
sionis quae?

Notum ex dictis supra rationem motum motus quibus,
ut in hoc quod sit motus et fluxus ad terminum. Rationem
motum actus in hoc, quod sit quaedam forma agens,
hoc quod ut ab eo. Rationem vero motum passionis
in hoc, quod sit fluxus per ut receptus in passio.
Et sic docet s. th. lect. 7. hinc. dicens. Quod
idem actus se: motus est dicitur, in omnia tunc ratione,
agentis quidem quod ut ab eo; factus quidem quod
ut est in ipso. Actus ergo per se et in ratione
affert hoc quod per se ab agente, minus vero
proprie et in obliquum, in partem relationem agens,
sic ad passio, ita ut hoc per se ab agente ut
sit, sit quasi ratio fundamta relationem agentis ad
passio; et idem per se obliquum dicendum de passio,
ut, quod sit: per se et per se in partem hoc quod, et recipi in
passio, minus vero proprie in partem relationem
passio patientis ad agens.

Invenimus ergo in praesenti quod se habent
motus resp. actionis et passionis, utrum sit: sit
ratio generica et obliqua superior ad passionem
et

actionem
& passionem, an vero se habeat ut qd mate;
p uny resolutione fil;

Conclusio Prima.

Motus fructu sumptus non e rāo cōis
generica. ad actionem et passionem.

Conto est. Th. hūc cap. 3. Quam sequuntur multū
tam ex antiquioribz quā in vicinaty d pte rāe
jo. Actio et passio gēneraliter dicitur pōnita. jo su.
pra se non hnt motū ut rāem generica. aut
patet ex logica. pte gēnera. hanc pōnita sunt
p se jo diversa et sunt genera generalissima,
jo non hnt supra se aliud gēny; alius non opent
p se jo diversa, nec genera generalissima.

Confructu hanc rāo. Entia phyca completa non
hnt supra se ons in completū et in pfectū hūc
sunt gēny. sed actio et passio sunt vna phyca
completa, alius non pnt pōni directe in
pōnita, motū a se vns phyca in completū,
ideoq; hntat ad post pōnita; jo non pōt,
ut esse gēny ad actionem et passionem. in pte.
gēny vere et est pte de suo pōnita.

jo

ergo si ens physice incompletum potest esse generis respectu
entium completorum, ens incompletum ut sic vere
et simpliciter predicatur de entibus completis et perfectis
quod in se absurdum.

Pro tanto ratio. Genus semper multiplicatur
multiplicatis speciebus. ergo si motus et generis vel actus,
nisi et passivum unum hoc sunt duae species, et
operatur duo motus, atque hoc est falsum et contra statum
ex parte hinc dicuntur actionem et passivum esse
eundem numerum motum, quod et supra probatur.
ergo si aqua calefit, tunc tunc movetur unico
numero motu, nec plures motus illi requiruntur
cum nec plures termini illi requiruntur. et tunc illi
se actus et passivum. actus quod ut motus quod dicitur ab
agente scilicet igne; passivum quod ut movetur in aqua.
in actu et operatur. Gradus generis intus motu,
vel in suis gradibus specificis. ergo multiplicatis
speciebus, multiplicari debet et generis. Unde Leo
et hoc, non sunt unum numerum actus, quia sunt duae
species actus, nempe Joannes et Amarus, sunt

una

unq num. hō qd sunt duo in chis duo num: di.
 stincta in qly rō hōs in hme rō dūdit et adillo
 rum multiplicatōm multiplicatōr.

Conclusio Secunda.

Motus comparatibz ad actionem et passio-
 nem habet se ut stm quo.

Pro huius tenetis intelligit stm duplex a p̄p̄i. st̄m Accidentiū duplex.
 nani a p̄p̄i stm acci dentur. Unū ut quod.

et aliud ut quo. st̄m quo, acci dentur a p̄p̄i, Subiectū quo.
 Q̄ huius in basis et fundamentū q̄ se p̄p̄i
 acci dentia. st̄m quo a illud mediante quo subiectū quo.

aliqua acci dentia recipiunt in p̄p̄i, si aut
 distat in logica de quantitate, quā p̄p̄i
 centur appellat stm quo, aliud acci dentia.
 albedu n. in hōet p̄p̄i mediante quantitate,
 q̄ quantitas in locū obiecti inter illa q̄ actia,
 cent p̄p̄i corporea; et post illa sequuntur alia
 acci dentia corporea. Ita et huius in cente
 q̄ actio et passio dicant omnem ad p̄p̄i
 huius ad stm quo; Ad motu vero, huius
 ad stm quo. ita ut mediante motu actio et

passio in hunc modum dicitur; hoc supponitur
Petrus Conto. Actio et passio definiuntur per motum,
sed non definiuntur per motum hunc per genus vel
per materiam et per seculum. Neque hunc per seculum
sunt in seculum et seculum. ergo definiuntur per motum
hunc per seculum quod in patet. nam actio et motus
per ut ab agente, et passio et motus per ut in passio.
ergo actio et passio definiuntur per motum. in. quod
ad utrumque partem patet. quoniam recte in seculum
quod non aliter definiuntur motus seculum. e.

Petrus Conto 20. Motus in suo fructu conceptus non
habet ordinem ad agens, neque ad passum, sed hoc
dicitur quod sit actus imperfectus fluxus et refluxus et
perfectus. ergo esse ab agente ut sic; et esse in passio
20 fructus vel diversum ordinem fructus ad hoc hunc
sunt proprietates et affectiones motus. ergo motus
habet se ut seculum respectu illam. ans est, ex
ipsa de se motus. quoniam non per. Motus non non
habet se ut generis respectu illam. ita ut illas duas
formalitates claudat hunc duas partes, ut
patet

p[ro]batu[m]. q[uo]d habet se h[uius] s[ub]i[ect]i resp[ect]u illar[um].
 Circa has duas partes QUAERITUR. Quid sit
 actio et passio sicut ponantur in p[ro]posito, an
 se: tm ponantur sicut illa r[ati]o sicutem quam
 explicita afferunt. an non et ponantur sicut r[ati]o
 sicutem. motu ita ut actio sicut q[uo]d ut in p[ro]posito
 dicat aliquid compositu[m] ex r[ati]o motu h[uius] alie
 quo motu, et ex r[ati]o sicutissima actionis.

R[es]p[on]d[et]ur. Quid actio ponatur in p[ro]posito sicut q[uo]d dicit
 sicutam r[ati]o illam actionis, supra explicata.
 q[uo]d ut se: te q[uo]d sicutius ab agente. non non
 ut se: te q[uo]d compositu[m] ex motu et r[ati]o illa sicut
 et idem se de passione. P[ro]ter hec. Nam si
 actio et passio ponantur hoc r[ati]o modo sicut in
 p[ro]posito sicut ens p[ro] accidens. atq[ue] sicut p[ro] accidens
 nec p[ro] sicut ut sicut in p[ro]posito. q[uo]d nec actio
 r[ati]o modo sicut p[ro] sicut p[ro] sicut in
 p[ro]posito. sicut p[ro]ter. sicut motu, et sicut actio
 onis non sicut aut ut idem p[ro] sicut. q[uo]d si
 sicut aut si motu faciant unu[m] ens p[ro] acci-
 dens. sicut p[ro]ter. sicut n[on] sicut ens p[ro] accidens

x^e

q̄e congruētia ex rebus ad Invenia p̄ducta
p̄ductantibz. aut p̄t. moty ē om̄s incompleta
et imp̄fecta adeoq; ad meliō p̄ducta p̄cedit,
sed si ad aliq; redūat, tunc redūat eul p̄ducta
sui termini. q̄o moty fructu et actio non
p̄cedat ad idē p̄ducta et q̄o si quingor
facient unum om̄s per acci deus.

Trices p̄. Res q̄ actione et passione fructu fructu mōnent et
mutant. q̄o actio et passio claudunt ē p̄t in se tūm moty tūm rōm
genēricā p̄t aut. illud t̄ mōnent et mutant q̄ recipit aliq; reale in se
q̄ antea non h̄t. sed q̄ actione et passio non fructu fructu res h̄t aliq; rea.
te q̄ antea non h̄t. q̄o q̄ aut. ob p̄t: fructu mutant et mōnent p̄t m.
q̄ passio: h̄t res a p̄t p̄tina ad h̄t ut s̄l p̄tina, et passione h̄t p̄t
a p̄tina actio ut s̄l agēti. q̄o m. v̄m.

Dist. m. mutant et mōnent fructu nego m. identit̄ et mat̄ q̄o m.
ad p̄tina q̄o m. et h̄t. m. eodē mōdo fructu nego m. identit̄ q̄o m.
q̄o m. h̄t aut q̄o m. passio realit̄ identit̄ causam mōnent. Et ut me,
h̄t h̄t solū mōnent adūcā ē p̄tina de forma p̄tina. q̄o m̄a recipit p̄tina
m̄a p̄tina h̄t t̄ mutant et alit̄ se h̄t q̄o m̄a p̄tina h̄t.
q̄o m. recipit aliq; reale q̄o m̄a antea caret. t̄ m̄a non t̄ mōnent
et aut alit̄ se h̄t fructu q̄o m̄a forma p̄tina tūm q̄o m̄a p̄tina
et m̄a. sed q̄ mōnent et mutationem per quam forma

Substantialis introduit̄; sic etiam per actionem
et passionē fructu loq̄to res non se h̄t alit̄
q̄o m̄a antea h̄t q̄o m̄a h̄t et m̄a sed q̄o m̄a mutant
ideoq; identit̄ s̄l non fructu res mutant et
mōnent

monent & actione et passionem aliter se
hnt.

Olicies 20. Ndy pstr de actione et passione
non accidit aliter. qd pstr. hunc uiltra. qd nul
hujm rā analogo nul generica. non ut rā
analogo qd fructus rā moty non includit intime
in ultimis dīctis actionis et passionis qd in ul
tīm analogo requit. qd pstr. ut rā generica.
hujm uiltra. qd. om̄o uerū qd pstr. non pstr. ut ac,
accidentaliter pstr. actio et passio quicquid rā
qd cum motu et i. qd. et non pstr. in hujm rā.
actio uerū passio sine motu qd moty non pstr.
accidentaliter pstr. qd pstr. de actione et passione.
qy nā pstr. accidens corā imō et qy nā non p
se connectit cum pstr. et sine illo bene pstr.
intelligi. Confirmat aqy nā. actio et passio
sunt acty om̄o in pstr. p. n. in pstr. qd moty
pstr. qd pstr. de illis hujm rā generica. qy nā
pstr. pstr. om̄o. actio et passio sunt fluxus qd
non hujm rā uerū qd in pstr. ut hujm rā
et in fluxu nul pstr. et pstr. hujm rā in

in pstr.

in facto esse, statim definit actio, et ordinat sub,
iectum ad effectum, et passio dicitur
fructu voluit sicut in potentia ad effectum in ipso
potest esse tamen actio quam passio sunt actus ontis
in potentia quod ut in potentia.

R. Distingue ans. genericæ sunt et concreta. nego ans.
genericæ identica et magis quædam ans. quod est
hoc ex se potest esse magis tamen sunt sicut quædam
generica. Inimicam rationem superiorem est generica
negat quædam. Deque aliquid generica non sunt illud
quod affectus sui actionem et passionem non esse
intelligi sine magis. hoc non sunt quædam
magis sicut rationem est generica, sicut quædam sunt
quæ actionem et passionem semper realiter in
illis generica. cum autem bonum adduci potest exemplum
de figura. Quod magis intelligi sine quantitate.
et in quantitas non est rationem generica resp.
figura, sicut comparat ad illa tamen dicit sunt
ita similiter res se habet cum magis resp. actionem
et passionem.

A. C. Conf.

Ad contrarium negat omnes eas pbam quodas q actus
 et passio sunt fluxus quodam de fieri ipsius est
 tm fructus loquendo non sunt actus omnes in pcha q
 in pcha. Motus n respicit flm in pcha ad term:
 ad quem, ut terminus e; vel p ut ab uno term:
 transit ad aliu. passio vero huc fructus non
 habet, respicit n flm fructus p ut p illa sub:
 dis ipsi agenti ut ei actione inveni mal, item
 actio huc non habet, non n respicit terminu
 fructus vel huc q e transire ab uno ad aliu
 sed fructus respicit etm sub rae est et ut huc
 egrediens ab agente, et ex his pnt diuersa
 rae fructus inter hanc tria.

Contra nam contra obicit qd flm p
 supponit ad illa q in ipso subsistent, sed
 motus non supponit ad actione et passione
 qd motus rae flm quo resp: illam m.
 et yppia pnt. pnt m. hanc pnt cetera nra e
 qd agens agit, flm pnt qd qd flm pnt
 ideo transit ab uno term: ad aliu; ideo qd moned.
 go

in motu sequi passionem et actionem.

R. Conito m. et agito m. ad plerumque vires illa
opponit eadem in quo causa motus falsa esse,
scilicet quia agens agit et sic patitur, ideo movetur
sicut patitur dicendum est in quo causa motus, quia mobile
movetur ideo patitur passivum, et quia agens movetur
ideo agit.

Plurimae sunt motus in passivum de accidentibus,
sicut abstracto. sicut motus patitur de actione et passivum
sicut in abstracto non nisi sicut quod. sicut patitur.
hanc in passivum falsam. albedo et fulvitas, albedo
et quantitas. et hanc non est alia rationem nisi
quia fulvitas et quantitas habet rationem sicut rationem.
albedinis. in. vero patitur hanc in passivum vera et
actio et motus passivum et motus. quod.

R. Distinguitur motus passivum in virtute et sicut quod
m. passivum idem et motus quasi, vero m.
si est eodem modo dicitur. m. et si virtus. acci,
dono debet quod dicitur in genere de suo sicut.
sicut

sed neq. actio neq. passio pot. dici de geroto
 de motu. Et motus non est sicut ut quic. m. p. h.
 p. m. conerata actionis et passionis sunt agens
 et patiens. atq. hanc non sunt quic. de motu
 ea falsum e q. motus sit agens vel patiens. q. d.
 Q. Guo actio et passio se habeant i. p. h. in
 geroto. Et sunt agens et patiens. Et sunt
 p. cedens ut quic. ab agente, et recepta ut quic.
 in passio. sicut q. p. m. era geroto non p. h. eant
 de motu, bene tu p. h. eant. hanc n. necess.
 p. p. motus e q. p. cedens ut quic. ab agente.
 si similiter et ista. motus e q. recepta ut quic. in
 passio et p. h. eant ad replicam. 1.

Pro Resolutione et. Quasit. Guo erit
 quic. hanc tria motus s. Actio et Passio inter
 se distinguantur? Realiter et. ex natura rei, an
 vero tu rae rati. cinuta. Pro hoc sit
 Conclusio Tertia.

Haec tria motus, actio, et passio, non distinguuntur
 realiter sicut ex natura rei, ante omnem quic.

motus

metu, sed sicut dicitur in ratione
hanc sententiam contra Complutenses. Est in Artibus
23. cap. huius libri. An motus sit idem aut agentis,
his et patientis. Res affirmativa quod eadem substantia
est aut agentis et patientis, sed aut ut sit et actus,
et aut patientis, passio. 20. ex mente Aristotelis hanc
sententiam importavit eandem substantiam realiter, et quod
hanc sententiam. Th. 2. p. 9. 47. a. 2. ad 2m. Vbi dicitur
Actorem et passivum venire in unica substantia
motu, et sicut differre per diversas habitus. 20.
20. hanc sententiam non dicitur quod realiter, sed sicut in
sententia. 2. 5. et per hanc sententiam nostra dicitur.
20. Eodem motu quo agens agit, patientis patitur.
20. eadem est substantia passiva, activa, et motus.
20. quod per omnia. De hanc motu et nec in respectu
vere agens, sed et passivum. 20. unum idem, motus
respicit utrumque ac per consequens in sua substantia
laudet aliter et passivum. per omnia. Rationes
motus existit in tendentia et in ab uno termino
ad alterum et sicut non magis respicit terminum
a. Quod, quia ad Invenit. 20. idem et unum motus
aque

exque recipi ut tam agens quam patiens ac
 & quatenus unumquodque in se habet et actus et
 passio.

Et contra ista ratio. Si motus actus et passio
 distincte realiter sequerentur et agens agere diceret suas
 entitates. quatenus est factus, quod est actus, patet in.
 Si diceret suas entitates una illam deberet esse in
 agente, et alteram in patiente. sed nulla potest esse
 in agente. quod factus factus habet et in passio.
 in passio. quia in passio sufficit si det unica entitas
 in se. Dicitur tamen, et patet. quod sufflueret per
 nec duplicem entitatem in passio patet in. illa
 entitas motus et generat in agente maneat et
 ab illo, et in illo recipit. quod illa entitas est
 actus et passio. actus quia emanat ab agente,
 et passio quia in illo recipit, sed hoc dicitur quod
 quod non est fringenda nunc entitas realiter
 distincta, posita in agente. patet in. quia
 sequerentur et agens in agere et actione trans,
 erunt patientes. u. g. ignis calefaciens quod calens
 fieret, sed hoc est factum, alius agens ut agens
 est

quod patiens alicuius transmittit propria potest fieri
ubi recipit caliditas, ubi recipit terminus potest
se: calere. ergo si caliditas quod in igne caliditate
te, et ignis caliditate quod calere a se potest ad
extra. quod absurdum.

Et Certes non si: quod hanc tria distinguunt ratione
ratione. potest. Ratio finis ratione actionis quod si sit
in hoc quod respiciat agens inquam potest a quo sit
manat. et ratio finis passionis in hoc quod respicit
aet inquam ut a quo recipit. modo vero finis
dicit fluxum et tendentiam, ut supra explicavi
ergo hanc sunt rationes finis distinctas. ergo ista tria si
distinguent ratione ratio est nota. potest in. ista rationes
explicavit si necesse fuerit quod quod distinctas debet
potest definit. ergo distinguunt finis.

Notum tu hanc cum Soto et Alis. si: quod quod
diximus inter actionem et passionem non esse distinctas,
tamen oculum, sermo de actione et passione
sicut in quod importans potest, nempe sicut quod
limitat respectu ad agens vel patiens. non.

hinc forme de illis formis q. in no. prop. m. m.
 pertinet utraque agentis ad passivum, et patientis ad
 agentem. si n. actus et passivus hinc modo considerentur
 tunc sine dubio distinguuntur realiter. pro rae illa
 acci dentis q. sunt in istis realiter distinctis, distri-
 guuntur realiter. sed ista rebatur sunt in istis rea-
 liter distinctis, una n. e. in passivo, altera in
 agente. qd. actus et passivus distinguuntur realiter
 formis q. in partibus distinctis rebatur.

Obiicitur q. contra hanc sententiam. Actus et
 passivus spectant ad diversa subiecta. Et metaphy-
 sice indistinctum. qd. non oriuntur eadem realiter. cum p. h.
 pro q. rae ea q. spectant ad diversa subiecta
 sunt p. se qd. diversa. nec sunt aliquid in quo
 conveniant, nisi forte orationem analogam acciden-
 tis. qd. hanc tria non conveniunt in eadem reali-
 ter. Contra. si actus et passivus spectent ad
 metaphy. sequuntur y. hanc p. p. h. actus
 et passivus. sed hoc e. falsum. qd. et ill. ex q. rae.
 p. h. sequitur. actus et passivus sunt se identificent
 realiter

motu et actio simul et plures motu. qd actio et
 passio nec sunt idem motu realiter. p^o t^o om^o.
 qd^o duo ignes calefaciunt unu igne lignu.
 sed tm unica n^o passio et unicey num. q^o motu
 receptu in ligno cum unitas numerica motu su^o
 motu a^osto. sed actiones et motu sunt duo. qd actio
 et passio nec sunt idem motu realiter. alias
 una et eadem res op^ol^o si simul ^{una} unitate res
 et plures. m. p^o illi sunt duo agentia et motu
 ha realiter distincta. qd agunt q^o duo actiones
 et duo motu realiter distinctes.

Ad Argto In casuposito unica spe passione
 totalem et similiter unica actione totalem.
 quoniam nec illi sunt duo actiones partiales.
 et haec oia sunt unicey motu totali. itaq^{ue} una
 et eadem unitas t^o passio una totalis, q^o res
 operat unu grasu vel p^ota in quo q^o si sunt q^ontas
 grasu omis. et et eadem unitas t^o duplex actio
 particulariter et unica totaliter, q^o dicit duas
 formalitates q^o duas partiales habentur
 ad duo agentia natura q^o q^olibet unum
 totale agens. Et ut ad argto sic capere
 dicitur

Actus datus vltim i deo nuni: oty sit pntia a
plurily casu totality oigdem oimio. Vlt d'ctum
e, quid non. et q' huc pntet ad cogitum.

Etiam contra def casu q' uny ignis calefaciat
simul duo ligna, tunc omnia vna calera pntia
realiter distincti q' duplex illi e s'm ut supponit.
3o ex parte s'ti ad passu omnia vna realiter
distincti ex parte vero agentis erit tunc uny
num: mety, q' illi tunc e unum num. agens.
sed eadem res non pot esse simul realiter una,
et realiter plures. 3o actus et passio sunt duo
distincti mety realiter.

R. In p'posito casu vni datus actus partialis
vni vni totalis agentis: q' sunt vna passio,
vni illi vni. Dicitur vnum sicut s'p'm dicitur
de duplici igne calefaciente vnum lignum. illi n.
sunt datus partialis passio vna realiter distincta
pntet a datus agentis partiality realiter
distincta.

Pluribus 3o. Sed casu q' uny ignis cale-
faciat

faciat lignum
actus ad idem
tunc generalis
sicut et vna
actus vna pntia
et pntia. pntia
sunt duo agens
sicut et vna
et vna datus
vni vna pntia
et vna pntia
passio et vna
vna pntia

R. Admittit
ad que aliter
non sicut datus
realiter forma
vna vna
actus, vna

faciat lignum et illo ligno ablato igne appret
 alio ad idem lignum q non pducit calorem, sed
 tu quocumq, tunc dant vna actiones realiter
 distincte et vna tua passio sc: calor, qo passio et
 actio non sunt vna motus realiter. m. ut casu
 e possio. p. m. qus ad utramq partem. ibi
 sunt duo agentia ut supponimus realiter dist.
 distincta et vna cepit alteru incipit agere. qo
 ibi erunt duae actiones realiter distinctae. Quae
 vero sit vna passio et facile p. q. quia ibi tu
 dat vna term. ad quem, sc: calor. qo motus q
 passio et erit vna. p. q. q. eandem n. uni.
 latem format motus quae servat terminu ad
 que.

R. Admittendo casu. Agit tu m. subsumpta
 ad que altera partem. ad ptam vices q ibi
 non sit idem term: ad que. sed q sunt ibi duae
 reales formatates realiter distinctae si aut n.
 dant duae actiones et vna sit ut bene p. q.
 argum, ita terminu ad que sub vna rae
 eadem

eadem terminat productione quodam terminat finem
quod aduerty de potentia sibi, conservatorem non ter-
minat finem quod fructus quod illa generat in suo opere.
Et ista sunt tres rationes distinctas finis ante motum
specificantes illis duas motus et sibi eadem
entitas cuius terminat productione distinctionem
sub distincta ratione finis reali.

Obiectio 2°. Actio et Passio sunt in
distinctione reali subiectis. 2° distinguuntur et in-
ter se realiter. quoniam patet. quia manifeste videtur
quod eadem entitas realiter sit in distinctione rea-
liter sibi. sicut in uno et non sicut in uno,
quod manifeste implicat. tunc vero patet. actio est
in agente et passio in patiente. sed agens et
patientis sunt sibi realiter distincta. ergo actio
et passio erunt in distinctione reali sibi. in-
getur. in patet actio est illo quod denominat et cuius
est effectus. sed actio denominat agens. sicut
illius effectus. et non denominat illud tunc
denominare vobis infera eo modo quo columna
heronis

denominat
ergo actio est
in
Hoc arguitur
Vnde se actio
in sibi, an
Du
Utrum
sit in
in su
in pa

Quoniam
in agente
actio. non
actio est
nisi quod

de nominat dextra in dextro parte in transaca.
 go actio est in agente huius in isto in huius
 nes.

Hoc arguitur nihil solvitur celebre illius dicitur
 Vtrum sit actio transiens sit in agente huius
 in isto, an vero in passivo. Unde fit

Dubium Quartum
 Vtrum Actio transiens
 sit in agente tanquam
 in subiecto. An vero
 in patiente vel passivo?

Diximus in titulo Dubij vtrum actio transiens sit
 in agente huius in isto? quia apud philosophos duplex est
 actio. una intransiens. altera transiens. intransiens Actio intransiens.
 actio est illa per quam nihil extra agentem patitur,
 nec quod non transsit in externam materiam,
 sed

Actio transiens.

Actio ipsa cum suo effectu, si quae sit, manet in agente,
se. ut visio et intellectus. Actio vero transiens
est illa quae extra agentem aliquid producit, et
pertransit in materiam externam abstractam vel
ipso agente. qualis est calefactio. Et de actione
immanente certum est quod fit in agente huiusmodi in se.
vel intellectus et in materia quae illam producit et recipit
et sic idem materiam et agens, et patiens sub diversis
sua formalitate; agens in quantum est in intellectione;
patiens vero in quantum eandem recipit.

Remanet ergo tua distinctio de actione transien-
tibus, ubi illa fit: et fit in agente huiusmodi in se.
et cuius effectus quae sit vera
Conclusio Prima.

Probabiliter sentitur in doctrina Artis et
A. Th. quod actio transiens fit in proprio huiusmodi
in se; non vero in agente.

Hoc tenent et contra Constaniam p. p. q. 15. a. 2.
et contra Hispanos, Flandriam, Sectam et alios.
Est in Artis et A. Th. huiusmodi. Artis q. metaph. lex. 16.

Uli

Uli ait. Et
simul fit et
locus huius
est actio
et patiens
sua recipit
sua et in
agente. Et
a. 3. ad p.
pertransit
et in se
vel intellectus
et in
ipso huius
et in se
patiens
Et tenent
nobis et
locus et
huiusmodi
et nihil
et

Vbi sic ait. Et edificatio namque in edificatore
 simul fit et de eum domo. Eandem in factum
 docet huc Vbi: cap. 3. ubi dicitur, eundem motu
 esse acti one et passione, et esse actu agentis
 et patientis. agentis ut à quo. patientis ut in
 quo recipitur. go p^o m^o mentem. Actus actus trans-
 iens et in patiente huius in p^o, non vero in
 agente. Idem plane sentit Li. Th. 1. p. 9. 78.
 a. 3. ad p^o. Vbi sic ait. Duplex est actus. Una
 q^o transit in exteriorem materiam, ut calefacere
 et ca. facere. Alia q^o manet in agente.
 ut intelligere sentire. quarum hae est distinctio;
 q^o p^o actus non est effectus agentis q^o manet sed
 ipsius motu, 2° a. actus est effectus agentis. go
 Li. Th. sentit actionem transcurrentem esse in
 patiente ut in p^o, non vero in agente.

Pro tanto rae p^o. Motus est in passivo vel
 mobili ut in p^o. sed motus idem est et realiter
 locutus est actus. go si motus est in patiente ut in
 p^o, et in illo erit actus. m. p^o est de ipso motu,
 q^o nihil est aliud quam actus mobilis, ut mobile est.
 go

go moty in passio vel per meliori vel sibi in pte
moty egradi ab agente ut quo, et ut egradio
ipsa est, sed talis egradio realiter et identica
legit et actio. go moty realiter et identica legit
et actio. 1.

Petrus contra. In hoc differt actio immanens
a transeunte qd hinc transeunt ad alium sibi, illa
vero manet in ipso a quo pducit vel elicit
go actio transeunt non est in agente hinc in
sibi, sed in patiente. uno pte. pte. pte. pte.

alias diffra a signata a Bodoni inter actio,
nam immanens et transeuntum sunt duo
nulla qd tu vivere ab iudice in deus.

Contra. Contrarij diffra inter actioes immanens
et transeuntis non pducere in hoc qd actio immanens
manet in agente illiq; in hinc, transeunt a.
in hinc passio. sed in hoc qd actio immanens ita
manet ut non pducit aliquid in exteriori man
at vero actio transeunt ita manet in agente
illiq; in hinc ut aliquid pducit in exteriori man

Sed contra ha
fructu immanens
sine in ead
immanens non
agente ut p
qd pte au
lectio sicut a
illas pducit
nam actio
ad ead
ha ut not
Petrus contra
moty real
in sibi go
manet pte
passio pte
sicut in
ad passio
moty diff
sed in ag
hinc pte
et aliquid

Sed contra hanc sententiam sic arguitur. Quia actio
 fructu inmanens que vere potest aliquid ad extra
 frui in exteriori natura. ergo differat a istis actionibus
 inmanens non consistit in hoc quod ita maneat in
 agente ut per eam nihil producat ad extra. quia
 potest per omnes actiones divinas n. q. volitio et inteli-
 lectio sunt actiones fructu inmanens. et tamen per
 illas producat tria res ad extra. ergo non sunt ista
 natura actionis inmanens quod per illa producat aliquid
 ad extra et contra differat a istis illis non consistit in
 hoc ut notant contrarii.

Proter sententia 30. rae. Actio et passio sunt idem
 motus realiter, sed passio est in patiente inquam
 in se. ergo et actio est in illo in hanc finem. m.
 manet probata ex tribus. primo. m. et de se q. sub.
 passio significat denominationem passum fructu et intrin-
 sice et in agente spe non potest, alias agens dicitur
 ad passum. nisi forte velis dicere actione spe aliter
 motu distincte realiter a passione. et contra quod actio
 sed in agente inquam in se, passio vero in pa-
 tiente, sed contra hoc et ratio patet. Actio passio nihil
 est aliud realiter quam actio ut recepta in passu

si un

sicut ex parte docet Arto cap. 3 huius libri. 20
actio non est eodem alio distinctio realiter in
passione. quia nec in mi Sylva p. 1. fin.
actio et passio sunt eadem actio realiter non est
actio esse in se agente et passio in patiente huius
in duobus istis inhaerentis. quia requiruntur quod idem
num: acci duo sunt sua realiter existantia in
sua esse sed in duobus realiter distinctis istis.

Confirmatio huius ratio 20 terminus p. 1. q. 2
causati omni n. q. calere in ista passio huius
inhaerentis. 20 et actio est in illi huius modo.
omni p. 1. p. 1. quia actio transiens et p. 1. huius
termini debet intime intrinsece et mediate
ad huius terminum vel esse, sed si actio ma,
meret in agente huius non intime attingeret et
mediate sunt terminus. 20 actio vel potest attingere
re debet esse in patiente. M. p. 1. nulla causa creata
potest agere nisi sitans. sed debet intime attingere
esse quod sua virtutem et actio creata, et nihil magis
intime et mediate attingit esse quod actio quod
actio a mediu inter eam et esse. p. 1. m.
terminus vel esse ut supponit esse in distinctio
numeros

numeros p. 1.
sunt loci ab
agere se illi
dispari sunt
in imitate ad
Confirmatio
et ex parte ad
color in huius
huius esse
quod in huius
gat esse ad
patientis ad
vel ex parte
agere. T. m.
nihil reale
recepta. p. 1.
sunt. p. 1. m.
esse p. 1. m.
patientis et
in ista, p. 1.
Contra
idem agere

numero suo, q' semper manet distincta et distincta
sua loca ab alio. q' si actio est in agente et
agens se distans suu locu a patiente, et ipsa actio
distans suu locu ab effectu. q' non pot' illu intine
et intine mate attingere.

Confirmatur et. q' intelligit calor q' est
ut egredietur ab igne, mediante motu ut ab agente
calor intelligit effectus ignis. q' et hunc ignis in
telligit causa caloris. q' qua patet. q' simpliciter
q' intelligat effectus alius ut talis, et q' non intelli-
gat causa actualis. tunc vero pot' nihil n. ultra
petitur ad calorem ut fit et intelligat effectus, qua
ut egredietur ab igne mediante motu ut ab
agente. Tunc ultra. sed q' si intelligit hunc
nihil reale supradit de novo agente in ipso
receptu. q' actio non est in agente hunc in
suo. pot' n. fructu hunc. q' q' n. supradit hunc
opel fructum. q' ultra ulla hunc nihil amplius
petit. et effectus actio non est in agente hunc
in suo, sed in grasso.

Contra nam contra Aristoteles q' illud
idem unum rae unig motu subit q' sensus,

et ex supra dictis Actum, Nihil aliud. ut p[ro]batur
item negatio aut quo ad alteram partem scilicet q[uod]
actio transiens sit in agente. Ad hunc n[on] negat
vices q[uod] quibus denominet agens, nec quidem in,
intrinsic[um] sed extrinsic[um], eo quo modo columna sit
dextra a dext[er]itate h[uius]. et hanc solutio[n]em e[st] d[omi]n[u]m Th.
h[uius] lect[ur]e q[uod] habet q[uod] fundamentu[m] in ipsa natura
actus h[uius]modi, cum n[on] actio sit motus q[uod] res
ab agente nec e[st] necesse ut denominet agens,
ut tale q[uod] sit in illo, sed sufficit q[uod] sit ut illo.
Contra hanc solutio[n]em c[on]stitutio p[ro]p[ri]a. Omnis for-
ma determinans extrinsic[um] aliquid, debet
h[uius] aliquid, q[uod] denominet intrinsic[um], sed actio
non denominat p[ro]p[ri]e intrinsic[um], aliis p[ro]p[ri]is,
q[uod] sit agens. q[uod] denominat ip[s]u[m] agens intrinsic[um],
sicut q[uod] nullu[m] aliud situm sup[er] se videt q[uod]
intrinsic[um] denominet ab actione.
¶ Distinguitur M. debet h[uius] aliud situm q[uod] intrinsic[um]
denominet, eodem modo, quo denominet aliud
extrinsic[um], nego M. Inverso modo, quod M.
Sicut p[ro]p[ri]e agere in natura q[uod] denominet extrinsic[um]
paridem

paridem ut sit
actio transiens
agens. p[ro]p[ri]e
et ex hoc p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e ut sit
actio q[uod] de natura
determinat. aut p[ro]p[ri]e
actio q[uod] sit in
quod sit ut sit
operatum 6
nominat extrinsic[um]
¶ Contra hanc
p[ro]p[ri]e, q[uod] actio
actio q[uod] sit
h[uius] ad illu[m]
in p[ro]p[ri]e h[uius]
q[uod] aliquid actio
aut extrinsic[um]
p[ro]p[ri]e ut sit
sic h[uius] q[uod]

penetrem nifus fhu a intrinsece ni deus, ita et
actio transiens denomi nat agens extrinsece ut
agens e. passio vero intrinsece si: ut affectu acti-
one, et cetera ptt q passio nescit agens.

Instituto 20. Esse agens, et cetera ptt ptt
actionis. qd de nominat tale a forma reali si
rebus. aut ptt ptt qd agens. alius ptt ptt
actionis qd ptt in sola denominatione extrinseca;
quod fit ut solum coram defendit, qd Scotus
aperuit in 6. ultima ptt ptt qd ptt in sola de-
nominatione extrinseca.

PX. Cento ans. d. nro qd agens. ad ptt negat
sequela, qd actio qd sua realia intrinseca reali-
tatem ptt ptt actionis; et agens re-
luit ad illud ptt ptt qd qd non ponit
in ptt directe, nisi reductio. neq. obstat
q. aliquid reductio ptt ad ptt rae ali-
uis extrinseca.

Instituto 20. Actio ut actio accidens. qd ut
fit dicit ope in. sed ut actio non e in passio,
alias

actus est passivus, et non actus, motus n. p. ut in passivo,
et passivo. ergo actus ut actus, erit in agente ergo
denominabilis illud inordinabile.

R. Tr. a. Suarez. Actionem ut actus, non dicitur
in; sed tunc ab alio. Et sic solent homines in statu
hominum. sed huc solent minus apte falsitatis
hoc arguit. Actus ut actus est. quodlibet per se
accidentale. ergo actus ut actus ut in. ante per
ex logica. per gratiam. quia in, vel ratio est ac-
cidentis in se includit in eorum per se acci-
dentem. ergo si actus ut actus est quodlibet per se
accidentale et ut sic fuiti sumpta includet in.

R. Ergo aliter ad quod dicitur in sumpta. ergo
sicut in Enthymema, ad in. subsumpta R.
cum distinctione. sed ut actus non est in passivo,
huc est. ratio fuiti actus non desumit ex hoc quod
sit in isto vel passivo, quod in. actus ut actus non
est in passivo. huc est. ratio fuiti actus non in hoc
passivo, negam. et tunc solent optime ex parte ad,
sicut per de per se in fine, quod licet sua specificam
non habuit ab isto in ha si eris, sed ab isto

illa

ille tunc fuiti per
in est in fine, et
ergo actus ut actus
est. quod ut actus
aut ut actus ut
specificam in
passivo; non tunc
ad istum finem

Obiicitur
in quodlibet in
sicut est in agere
actus ad actus
liberum. ergo actus
nihil per se
debet esse in
R. Dicitur
fuiti in. per
et aliquid per actus
per in. quod
sed implicat
et brevitatis

illa tu rae fuitis p[er]ia usq[ue]m specificata ab o[mn]i
 in est ip[s]i h[ab]et, et sic et se habet actio. q[ui]o n[on]o
 t[er]m[in]o actio est passio. negalis g[er]m[in]um. ad p[er]tinet
 dices. Quid ut aliq[ui]d vicul fuitis passio non fuit,
 uat ut n[on]o uterq[ue] in h[ab]et f[er]o, sed q[ui]o medu
 specificatini respicit; et ideo licet actio sit in
 passio; non tu vicunda e[st] passio, q[ui]a non resp[icit],
 et sic h[ab]et suu[m] specificatum, sed agens.

Obiicit τ . Actio e[st] p[er]fectio agentis. sed
 o[mn]is p[er]fectio e[st] in illo unig[er]e p[er]fectio. q[ui]o actio transi,
 ritur in agens. m. p[er]t. actio red[uc]it p[er]tinet
 actua ad actus, q[ui]o h[ab]et q[ui]o illa in ultima actua
 litate. q[ui]o actio e[st] p[er]fectio agentis. m. et ystah.
 nihil p[er]tinet q[ui]o aliq[ui]d sibi extrinsecu[m]. q[ui]o p[er]fectio
 debet esse in illo unig[er]e p[er]fectio.

Respondet m. e[st] p[er]fectio ~~inter~~ extrinsecu[m], n[on]o
 q[ui]o m. intrinsecu[m], n[on]o m. Contra. Impletat.
 q[ui]o aliq[ui]d sit extrinsecu[m] p[er]fectio. q[ui]o solutio nulla.
 p[er]t. actus. p[er]fectio laudat r[ati]o[n]em et boni,
 sed implicat q[ui]o aliq[ui]d sit o[mn]is et boni virtute
 et bonitate extrinsecu[m]. q[ui]o et implicat q[ui]o aliq[ui]d

extrinsecis bene potest et in potentia intrinseca. sicut
 n. g. esse visibile, sicut potentiam intrinsecam in actum
 in ipso colore, in ordine ad actum extrinsecum si
 visus est extrinsecum in oculis. Similiter potentia
 intrinseca agentis non requirit actionem transire,
 verum ut recipiat aliam, sed ut ab illa emanet
 et exeat. Et ideo illa potentia sufficienter ad nihil
 ad actum per hoc quod ab illa actus egrediat et proficit,
 ab ipso. Ad alteram de gradibus potentie R. D. S. p.
 m. si illa gradus potentie adferant intrinsecam
 potentiam, vera est m. si tamen dicatur potentiam esse
 intrinsecam, falsa est.

Principio Relatio agentis ad gradum fun-
 dat in actione. sed relatio et in agente huius in
 isto modo et actus est in illo hoc modo. m. et m. p. h.
 pro gradu. Vnde relatio illi et est fundamentum
 illius. Et si fundamentum est actus quia agens refertur
 ad gradum, et relatio et in agente huius in isto
 et actus est in illo hoc modo.

R. Ad m. actionem non esse fundamentum
 relationis illius, sed rationem fundandi. aut a. ab ipso

fundandi

fund. aut. fit rae relatu, non potest ut fit in
suo, rae quo e relatu, fit, et esse aliqd ipi eatur,
fit in e flens ab illis. Alia argta videtur in
Schem ex. uti agens de pntu actionis lateres,
fundit nam sentiam. ~:!

Dubium Quintum

An secundum vires
naturales possit dari in-
finitum in actu, in
verum naa secundum
magnitudinem vel
quantitatem?

Pro intelliga et resolu' omig' Dubii restat e po
Infinitu vocari illud q non habet terminu
aut limites. Et licet infinitu exph' est p negatu
vel pntatem finis, tu non supponit q ipsa negat
vel pntae sed q re q habet talem negatu
Juli

Definitio infiniti.

fili annexa. et infinitum sic acceptum definiunt
 Aristotelem dicens. Infinitum est cuius semper
 aliquid est extra ipsum. Vel cuius partibus
 huiusmodi acceptis semper restant alia accipi
 endae. Hoc est infinitum et illud cuius partes
 ipsae magis numerentur semper in illo remanent
 alia et alia numeranda. Et haec definitio quae
 vel tam infinitum in actu quam in potentia.
 Antiqua tamen explicatio quod sit infinitum in actu
 et in potentia videtur, desumitur ab Aristotele tractata de
 infinito tamen debere intelligi de infinito sicut
 magnitudine vel quantitate sicut generatam quam
 describitur. de hoc in infinito agit Aristoteles in
 hoc libro. De alio infinito agit lib. 8. de quo
 et in eodem loco. si ergo vellemus definire infi-
 nitum vel sicut quod est ad infinitum sicut
 quantitatem et qualitatem, potest hoc modo dici.
 Infinitum est quod nullis terminis clauditur,
 sed in quo continetur tale, cum effectum ex
 cogitabilem. Et licet Aristoteles hic ut dicitur,
 tamen agit de infinito sicut quantitatem, vel

quantit.
 magnit.

Quanto haec definitio
 accipienda sit?

Infini-plex.
In actu. In potentia.

magnitudine tu et alijs dicemus de in finis
fina etiam.

Nota go ed. Quod plura duplex distinguitur in
finita - unum in actu. aliud in potentia. Im vocant
cette governati cu - 2m scilicet governati cum.

Infini tu in actu e illud q. finitum ut q. actu incho,
dit nullis terminis claudis. unde si fuerit in fi-
nita in actu in qre quantitates, habet actu par-
tes aequales in finitas; ita ut licet si accipiamus
partes aequales vel ali quantitas, si restabit alia
pars accipienda.

Infini tu vero in potentia vel scilicet governati cum
e illud, quod finitum ut q. actu inchoabile finitum.
Sed finitum ut quod pot. hinc, nullum habet terminum.
et vocat infini tu in potentia, quia caret terminis
non finitum ut q. actu finitum, sed finitum ut q. habet
in potentia, quia rae quilibet quantitas finitum
est divisiibile in infini tu, facta n. quacumque parte
pot. item et item dividi. Item quilibet numerus ita
a quilibet ut pot. in infini tu augeri superat.
dando ipi si alia et alia unitatum, sicut et
omn. quantitas finitum si pot. augeri addendo si
plures

plures partes in
Nota go. Titulu
nae, utrum sit
ga in potentia
ratio non pot. fin
propter dubi
his partibus
nae est infini
et hoc dicitur
et quod ex his
dantur corpa
in infini tu
finitum addit
si sit unitum
et dicitur de fin
et unitatem.
sicut theologi
imo ydoy
et ex unita
n. facta e
in finitum, et
Quod a unita
te dicitur

plures partes in infinito et.
 Notum 30. Titulu dicitur hinc procedere sicut in res
 nam, utrum sicut illas potest dari in infinito in actu
 quia in speciatu potest esse distinctas, utrum hoc sit fugi
 natur non potest fieri, idem sicut utramque quidem
 profecto dubium resolvemus. ut in actu ab inces
 his separamus scientiam quod de facto in rem
 nam deus in infinito in potentia sine finis perfectionem
 et hoc docet Aristoteles hinc. et certum est nihil in illo,
 et quod ex dictis notabili 20. quia in rem nam
 dantur corpora (quod) tunc sine quantitate potest dicitur
 in infinito et ex eorum dicitur potest generari in
 finito additione vel appositione. Certum est
 quod velimus de in finito in genere certis ut sit
 quod dicitur de facto aliquid ens in finito sicut spiritum
 et virtutem. quod nihil aliud est quod dicitur dicitur. Mon.
 sicut Theologi docent parte 1a. q. 7. in D. Sancto.
 uno quod dicitur in finito sicut spiritum, colligunt Theologi
 ex eis virtute in finito et potentia grandi virtus
 n. sicut spiritum in quo sicut. si quod virtus Dei est
 in finito, eis quod, spiritum in finito sit se necesse.
 Quod a virtus illius in infinito potest ex creatura
 et quod virtus dicitur ex virtute aut quod potentia virtus
 infinita

infinite. Aliam rem assignat St. Th. loquendo.
quæ pbat dicitur esse in finitum pbat. etiam
ens e sum esse, et non habet acceptum in alio
quo. qd e infinite pbat. hunc rem latius
examinabimus prolixo loco. Procedit pbatens
dubium de infinite non in qd e ens ut pbat, sed
in qd e ens creati. utrum scilicet aliquid ens creati
pbat dari in rem nãa qd sit actu in finitum vel
pbat. etiam, vel pbat quantitatem aut magni-
tudinem et pbat. refutatur sit.

Conclusio Prima

Naturaliter non potest dari infinitum
in actu.

Contro e coram niter ees d. quã dicit Scotus c. 5. d. 6.
d. 5. th. j. p. q. 7. a. 2. 3. 4. Qui cum ealens Theo
legis hunc unum ens infinitum actu cognoscat scilicet,
extra illud vero nihil actu infinitum vidit.

Pter Contro rãe. Omnis res creata existens in rem
nãa habet finitã et limitatã etiam, qd hãt
et limitatã accidentia, limitatã quantitatem
et extensivorem. pter qd. limitatã etiam
pbat limitatã accidentia, nãe magnitudi-
et extensivã et sunt passivã, et pbat nãe d

accident:

accidentia non excedunt finem suum, neque passiones
 nes spirituum in se quae continentur. omnes spiritus. et
 res creatae quibus gratia est dextra et sinistra sub aliquo
 actu proprio. sed quae habet gratiam et dextra habet finem
 bonum et limitatum naturam. et spiritum quoque finem omnium unum.
 M. de se. p. q. quia nulla creatura habet esse perfectum
 et actualitatis ut non sit in illa aliquid regni
 gratiae et tractu. quod in qualibet re dextra
 tractu, et dextra tractu. n. et p. q. tractu et
 limitate finem. sed quilibet res creata habet
 naturam tractu per dextram ad certum finem. quod omne
 finem et limitatum. et nota quod hanc causam ubi
 et apta ex ratione collegij, debet in illa quod bonum de
 regimine in actu finem spirituum, quae finem accidentia
 via... magis quoniam. meli. Spiritus in de dextra finem

Conclusio Secunda.

In rebus naturae non potest dari corpus actu
 infinitum finem magnitudinem vel extensum
 finem. neque dari potest multitudo actu infinita.
 nota. p.

Contra

ad illu locu, in quo erat antea, ab eis pars
 illis, sed tunc non posse in corpore infinite ex-
 tendi. pro non pot. moveri motu circulari.
 pro in. partes corporis infinite pro extensione
 distarent in infinito. pro una non pot. pervenire
 ad locu alterius. si non pot. pervenire tunc non
 distarent in infinito. pro ens. si a. contra corpus
 ducuntur lineae tunc tunc longius magis ducuntur
 eo magis inter se distant. sed ut supponit
 ducuntur lineae in infinito, quae corpus est
 infinitu. pro distarent in infinito. Et sequens
 una pars non pot. pervenire ad locu alterius. et
 pro non pot. moveri motu circulari
 corpus infinite pro salu si ens. et hanc pro
 quae quidem videtur de corpore tunc non a. male,
 mathematico; ideo sit alia ratio D. Th. propter quod
 de corpore mathematico.

Si n. daretur aliquid corpus mathematicu in infinito
 hunc delectat hinc aliqua figura. pro est finis
 su. quoniam pro figura est terminus claudis.

ans

omnis p[ar]te. cu[m] illud debet ^{ocipi} g[ra]d[u]m una aliqua for-
ma. q[uo]d et una figura. q[uo]d p[ar]te, q[uo]d forma
quantitatis et figura. /

P[ro]b[er]e t[er]cio q[uo]d ad rem p[ro]b[er]em. sc[ilicet] non p[ro]p[ri]e
d[omi]ni et multitudine[m] actu[m] infinita. P[ro]b[er]e
multitudo debet esse in aliqua p[ar]te multitudine[m],
sed nulla p[ar]te multitudine[m] et infinita actu[m]. q[uo]d
p[ro]b[er]e. nulla p[ar]te numeri et infinita actu[m].
q[uo]d nec p[ar]te multitudine[m] erit actu[m] infinita.
q[uo]d p[ar]te p[ar]te. q[uo]d p[ar]te multitudine[m] et p[ar]te p[ar]tem
numeri. omnis vero p[ar]te. quilibet numero et
multitudo mensurata p[er] unum, et dato quocumq[ue]
numero p[er] d[omi]ni alij. q[uo]d nulla erit actu[m] infinita.

Conclusio Tertia

Etiam sup[er]nat[ur] loquendo imp[ro]p[ri]e et quod
debet aliquid creatu[m] in rem nat[ur]am q[uo]d sit
actu[m] infinita p[ar]te et p[ar]tem, magnitudi-
nem vel multitudine[m]. /

Hanc t[er]tiu[m] intermedie defendunt Auctores.
P[ro]b[er]e a. q[uo]d ad singulas p[ar]tes.

Imp[ro]p[ri]is

Imp[ro]p[ri]is q[uo]d
p[ar]te et p[ar]tem.
et p[ar]te. q[uo]d in
et p[ar]te et non p[ar]te
q[uo]d p[ar]te p[ar]te
quod univ[er]sali
q[uo]d p[ar]te et p[ar]te
p[ar]te univ[er]sali
sed p[ar]te et p[ar]te
imp[ro]p[ri]is q[uo]d
actu[m] terminat
nisi ut univ[er]sali
finita et imp[ro]p[ri]is
Nulla erit
irrecepta. q[uo]d
finita et p[ar]te
q[uo]d si p[ar]te h[ab]et
et h[ab]et imp[ro]p[ri]is
h[ab]et p[ar]te p[ar]te
et p[ar]te. nam

Impugnatio q̄ negat boni sup̄nati infinitu
 p̄m sp̄m p̄m. Omnis res creata ḡstat ḡro
 d̄ d̄tra. ḡo implicat q̄ sit infinita p̄m sp̄m,
 et ḡtr et non p̄t fieri p̄ absoluta d̄i ḡtiam.
 ḡp̄na p̄m p̄m. qualibet creatura completa
 ḡnuit univocè cum aliis et differt ab illis.
 ḡo ḡstat ḡre et d̄tra. ultima ḡp̄na p̄m.
 p̄o vero ultimū p̄m. q̄a est finita, et non est
 f̄ta finita. ab hoc manifeste implicat. ḡo.
 impugnat est finita, q̄a ḡtracta et terminata
 ante terminis sc. ḡro et d̄tra. Et non est fi-
 nita ut voluit ḡranj. ḡo est finita, et non
 finita q̄ implicat. p̄m eadem pars 20 r̄d.
 Nulla creatura finit esse, vel habet esse
 irreceptū. ḡo habet esse receptū in alio. ḡo.
 finita et limitata. et ḡtr limitata sp̄m.
 q̄a si p̄t h̄c limitata infinita sp̄m. p̄t
 et h̄c infinita existant. aut vero p̄t. si crea-
 tura est finit esse, h̄c om̄ plenitudinem
 sp̄m. nam esse p̄m q̄ nullu claudat
 potentialitatem.

potenti altitudine claudit omni plenitudine operis,
si cut n.g. si caret albedo aliqua gratia in se,
vel immunitas separata à singularitate illa
quod est cum effectu quem et pot recipi in albedine
vel nara humana. in quibus est. ea tunc spe
in receptu, et receptu opponunt sibi inimice.
et si creatura non hnt spe inceptu, hnt
receptu. ultima quia est. si n. hnt spe re-
ceptu. et limitatu, ea p. talum recepti onem
limitatur, si cuti forme limitat p. manum,
qto in illa recipitur.

Alia rae adducunt Alii jo hanc. De rae entis
infinite sntu essem spe q. sit independere, ea depen-
dit de imperfecto repugnans infinitati cum. jo
et omni creatu licet dependam sntem à deo,
plane repugnatet dari aliq. omni creatu q. sit
infinite sntu essem. et p. hanc modo.

Ad essem infinite sntu p. hanc infinite et sntu
creatura infinite sntu essem sntu in potentia q.
plane repugnat. alia pot resistere deo, et no
pot

pot. dicit illam destinere. profecto q. illa nihil man-
 nere. 30. p. bant. Erato casu q. imp. posse q. dicit
 p. ducit. et ab hinc infinitu. sicut dicitur, tunc de
 tali dicitur infinitu. q. ut cum dicitur pot. p. ducere
 p. ducit. enim, vel non? si est, tunc hinc non
 est infinitu. sicut dicitur. si neq. q. pot. dicitur
 dicitur sicut infinitu. p. p. ducit. tunc dicitur
 q. tunc de dicitur dicitur non debet.

Pro 2a pars. certis sc. non posse dari actu in
 rem sua p. pot. dicitur absolute, infinitu
 sicut magnitudinem. hinc r. e. Supposito
 proprio mathematico q. dicitur sc. sua linea p. dicitur
 hinc ab uno puncto ad in diversa puncta, tunc
 quo magis p. dicitur, eo magis distat supra
 puncto q. dicitur daret in finite magnum, tunc
 linea p. dicitur in infinitu, et a se distaret
 in infinitu. q. dicitur in infinitu distat. Tunc ultra.
 Sed hinc dicitur clauderet illis duabus lineis hinc
 tunc: ultra quas se non extendere. q. dicitur
 rita dicitur clauderet duobus terminis: vel extrinis.
 q. tunc manifeste implicat se: q. aliquid sicut rita,
 rita, et q. sicut q. dicitur certis q. dicitur terminis.

Pro

Pro eadem pars 20 rae. Non pot' dari corpus
actu sine forma, sed forma corpus mathe-
matici vel quantitate figura. go non pot' dari corpus
sine figura. M. pte. cu' res e' in actu p' sua
forma. n. de se pte. et q' g'ra recte inferit.
Tunc ultra. go non pot' dari corpus infinita
magnum vel extensum. p' g'ra. Corpus illud
debet h'ere figura. et sine illa non pot' exi-
stere, sed figura e' q' terminis claudif. go
illud corpus non est infinitum. q' n. terminis
claudif non caret terminis et g'ra non e' infi-
niti. et h'ec rae p'videt de corp' mathematico
nro et de superficie et linea.
Alias rae vide in auten b' q' q'dem simul p'la-
tilis, non tu demonstrata.

Pro Certe q'no ad g'ra. de multitudine
q' non pot' dari multitudine actu infinita q' cu' potam.
Si deus pot'et infinitos hoies vel Ang'los tunc
p'ctio dei exhaustiret, sed g'ra deus exhaust
viri e' imp'p'le. go et aliter o'it in p'p'le.
sequela p'v. deus p' d'ctis infinitis hoies
vel Ang'lis non pot' plures p'v. go
p'ctio

petra illy qd est ex aucta. qz qm pth. pth. aut
 infinito negt fieri abstrahit ut docet Arist.
 qd p dicitur infinito harty. qz non pth plures
 pducere alias adderet aliqd infinito. Quid a.
 infinito nihil pth abstrahit. Si n. qm pth fieri
 aliqua additio non est infinito. pth
 eadem pars rō. Impli. cat. dicitur infinito
 numeru. in dicitur dicitur ut pth actū.
 qd et impli. catit dicitur actū infinito nulli.
 hinc infero pth unus. numeru. ex pth. nā. et
 pth. et multitudine mensurata q. unu. qd
 impli. cat. dicitur infinito numeru. pth qz qm
 quid n. mensurata e. finitudine.
 qd quid dicitur mag. de magnitudine et multitudine.
 donec dicitur et de intentione. ita ut nulla
 pth dicitur qualitas in fine de intentione. Omne
 accidens respicit pth. intentione pth. sed illa
 intentione est accidens ut supponit. qd respicit.
 eret alia pth. intentione pth. tunc alia
 sed nullu. pth. assignari respicit intentione
 infinito. qd utra nā. pth. intentione dicitur in fine.
 h. pth. n. supponit. pth. accidens
 e. finitudine. sed nulla dicitur finitudine

habens

Non pth dicitur
 non corpus
 p non pth dicitur
 de rō. in abstrahit
 qz qm pth. pth. aut
 infinito negt fieri
 abstrahit ut docet
 Arist. qd p dicitur
 infinito harty. qz non
 pth plures pducere
 alias adderet aliqd
 infinito. Quid a. infinito
 nihil pth abstrahit.
 Si n. qm pth fieri aliqua
 additio non est infinito.
 pth eadem pars rō.
 Impli. cat. dicitur
 infinito numeru. in
 dicitur dicitur ut pth
 actū. qd et impli. catit
 dicitur actū infinito
 nulli. hinc infero pth
 unus. numeru. ex pth.
 nā. et pth. et multitudine
 mensurata q. unu. qd
 impli. cat. dicitur
 infinito numeru. pth
 qz qm quid n. mensurata
 e. finitudine. qd quid
 dicitur mag. de
 magnitudine et
 multitudine. donec
 dicitur et de
 intentione. ita ut
 nulla pth dicitur
 qualitas in fine de
 intentione. Omne
 accidens respicit
 pth. intentione
 pth. sed illa
 intentione est
 accidens ut
 supponit. qd
 respicit. eret
 alia pth. intentione
 pth. tunc alia
 sed nullu. pth.
 assignari respicit
 intentione infinito.
 qd utra nā. pth.
 intentione dicitur
 in fine. h. pth. n.
 supponit. pth.
 accidens e. finitudine.
 sed nulla dicitur
 finitudine

habens capacitatem infinitam. qd non pot recipere
pe accidens infinite existentia qd in totum
infinita, vel accidens infinite in sensu actu sed
in rem nat.

Circa has tentis nature 2o Bene posse dari
infinitu in actu sicut qd, non enim finitur
ita docet S. Th. q. p. loco supra citato. et alibi
quod natura pa sit infinita sicut qd, qd sit
hunc et illa et illa forma substantia successine
recipere et usq; infinitu. quia tunc Angelus et
infinitu, sicut qd vel in rella sicut. qd ginet
omni effectiorem infra latitudinem talis sicut.
et infra illa sicut nihil tunc unde limitetur.

Item 2o. tunc bene posse una creatura
altera effectiorem et item effectiorem pot
usq; in finem tunc, ita ut producta hanc sit ita
in alia effectiorem et sit in infinitu. qd pot.
creatura nil et alia qd parti cipalis tunc,
na nata pcepta, et in tunc qd in illis.
sed tunc na tunc et infinite effectiorem. qd in
finito parti cipalis. qd sit qd tunc creatura,
quorum una sicut effectiorem usq; in infinitu. qd.

Item

Item Posti cap
in rem nat
altero si gordo
satis. pot hanc
terminis sicut
ita qd ab hunc
sicut magis hanc
actu in hunc
sicut hanc
nata tunc magis
magis altero
Cetera hanc
tunc in hunc
in actu. tunc
ordinat ad
in hunc et
sicut hunc
Item tunc
sicut tunc
tunc et sicut
actu hunc
et in hunc
actu in hunc

Notum Posito causa q darent Ino infinitu actu
 in rem nata hinc non non opet magis
 altero si qd darent ptra ratione pntem infini
 tatis. ptra hec infinitu ut sic dicit hinc carece
 terminis sed utrumq dicit spe actu infini
 de qd utrumq caret term. d qd non non d
 sed magis lallere. mo si pntent hinc linea
 actu infinitu d postea inter se unirent non
 fieret linea longior qd utraq opet infi
 nita tu magis legit non infinitu qd spe
 magis altero qd. rae mai oris maie.

Centra hoc Alii erit 20. Nattu salu infini
 tum in potia. qd eodem modo dabit infini tu
 in actu. ans ptt ex dictis. ptra qd qd. ans pntia
 ordinet ad actu. qd si nattu datur infini tu
 in potia. et nattu dabitur infini tu in actu.
 alio frustra ptt illa potia.

Ex. Certe ans et nattu qd qd. ad pntem
 hinc. ans. erit pntia ordinet ad actu complens
 tem d pntem autem potiam, neq ans. ad
 actu magis factu qd qd sit in fieri, qd ans.
 et in isto pntem hinc infini tu in potia ad
 actu magis factu vel in fieri hinc e ad infini tu
 in

in potentia si e omnium e unig nate q sp pnt dimidi usq in
infinitum, et sic e quantitas discreta q sp pnt illi aliq sup
addi, et sic in infinitum.

Olivius 20 Porro quid mundus fuerit ab
externis ut docuit Aristoteles hunc modo sicut in
sua aera vel fallere nullo quod est. 20 nullo
loquendo ut dari infinita multitudine in actu.
aut pnt. posito n. q mundus fuerit ab aeterno.
Sed bene hunc finem gubis hinc vel membris
pntur qd e una aera cum sicut. 20 iam
infinita terra elapsa ut pote ab aeterno
grate sicut in finibus aera.

R. Nullo supposito Aristoteles q ab aera Catho-
licis pntis reit ut in hoc puncto et orra pnt.

R. re et stande in doctrina Aristoteles expte q
modo sicut infinita aera, qd licet a parte
ante non pnt designari prima. ut in
terre a parte post, a signari ultima aera
et sic numerus aera non sicut infinitus
actu cum pnt fieri ad dicit.

Hic aera 20 finita et infinita sunt pntes
satis quantitate qd posito nullo sicut vel

vel sicut et nullo
sicut in finibus
R. Dicitur
potest fieri qd
vero e in
a ut supra
infinitum
Contra e
quod aera
sicut magis
vel locutione
nihil e qd
R. Certe aera
sicut aera
non e extra
sicut magis
20 fallere qd
sicut aera
cum sicut
pnt ad dicit
Theod. qd
quod aera

vel extra, et nullo modo sunt remi & proprietates, ergo nullo
modo dabitur infinitum. ¶

R. Distinguitur autem finitum et infinitum in
partibus sunt proprietates & quantitativitas. Finitum
vero et infinitum in actu nego autem. Item
a ut supra dicitur magis a parte rei inesse dicitur
infinitum in parte bene tamen in actu.

Contra e in continuo dantur infinita partes
proprietatis in actu. ergo dabitur infinitum in actu tam
quam magnitudo. quia multitudinem autem patitur infra.
ubi docetur quod continuum est indivisibile in se. R.
nihil aliud. ergo in continuo actu partes infinitae.

R. Tunc autem et nego quodammodo. Licet enim ibi
sint actu partes proprietatis in actu tamen una
non est extra aliam ut infra patet. et quod non faciunt
faciunt magnitudinem infinitam. Quod si dicitur
ergo saltem faciunt multas infinitas. R. nego quod
quia illae partes non sunt plures extra actu vel
non sunt realiter distinctae actu et tamen separatae
partes ad ostendendam multas actu. Unde contra dicitur
Thomasi. quod in continuo eodem sunt partes infinitae
& partes ^{aliter} in illis partibus sunt actu infinitae contra ^{missum} quod

ga p se subsistunt nec pnt oes separati ab in-
vicem. Contra C. drey pnt oes illas partes
proportionales ab invicem separari simul, p sua
infinite potentiam. qd factum de potentia dei abso-
luta pnt dari infinite multo ab actu. qd pnt.
ex parte data. Ideo n. negari mag illas par-
tes proportionales efficere multitudinem infinite
actu, qd non realiter ab invicem separati.
qd si deus illa pnt separare & illa sunt infinite
bona pnt facere multitudinem infinite actu.
ans vero pnt. drey pnt oes illas partes
mediante unione. qd pnt illas et pnt
pnt illa, ita qd oes separati existunt.
ans pnt. pnt qd qd. qd qd drey pnt mediante
causa in pnt facere se solo & sine illa. qd si
drey pnt illas partes mediante unione
pnt et pnt illas sine illa. & qd
pnt oes illas ab invicem separare & si
separatas pnt.

R. Nemo ans. ad pntem qd. ans. et
negatis

negatis qd pnt
pntem unione
se solo & sine
et qd drey pnt
ans vero pnt
partes facti
nis drey pnt
separatas
in non pnt
Ans vero pnt
in infinite
pntem unione
homo erant
pntem unione
quodlibet in
pntem unione
R. drey pnt
unione pntem
qd drey pnt
pntem unione

negat: quoniam et ad hunc potestatem utitur.
 Idem enim opus se: quod deus potest facere ut
 se solo quod facit in dicitur causa sua, nisi imperio
 vel contradictionem et in potestatem ex parte facti.
 cum vero ut ipsum imperio contradictionem ex
 parte facti, deus non potest facere. et quoniam
 vis deus sit quancumque partem sine sine
 separare ab altera, huc est, illa vel hunc,
 in non potest collectine.

Quicquid quod in qualibet hora sunt infinita
 in instantia. et deus potest in quolibet in instanti
 ponere unum Angelum vel animam, quod post fine
 hora erunt infinita anima vel Angeli. m.
 patebit infra. m. et probat. se: quod deus potest in
 quolibet in instanti ponere Angelum. huc non non re,
 fragat ipsum potestatem. quoniam bene in facti quod.

Ex. Dist. m. potest in quolibet in instanti ponere
 unum Angelum sine sine. huc est, in illis vel illis,
 quod in. collectine quod nego m. quia huc res
 pugnat ex parte facti. /

Qui.

Artes 50. Potia dei te in finita go potia in his
nita etia ad extra. ante ce extra pta fidem.
pta gypna. potia d' effy debeat inter se ppar.
hianu. go potia infinita respondebit infinity
effy. Contra onatr argtur. Si potia Dei tu
pt pducere infinitu in potia d' non in actu
scylt q potia Dei sit tu infinita et in potia
et non in actu. tu a. dei non debeat de des.
p nec id ex quo scylt. Jeyanda pta. Talis
e potia q realite effy. Si go effy tu a infy
nity in potia, et ipsa potia non erit infinita
in actu, sed tu in potia. |

R. Conto ans. d' nego gypnam. Ad platem
R. p' d' si: ans. pto effy e p'fectio potia,
yead' ans. qto non e p'fectio. nego ans.
cum go effy ad extra p'fecti non p'ficiant
potiam Dei, ipse n. non sumit sua p'fectio,
nisi ab aliqua creatura. Imite q effy et
potia non debeant nitu se quo ad ora
pproxi oram. |

R. v.

R. Non
nito respond
hll nam ca
p'fectu res
su agueru
effy infy
qa ca ag
nir hntem
agueru p'
R. go p'
est infy
p'fectio non
se: aliqd co
salom n. p'
ad deat d'
nollet d', u
Ad Conto
ut potia d'
q effy ad
dei non p'
et nego

R. Non esse necessarium q. potentia infi-
 nita respondeat infiniti effectui. q. talis potentia
 habet rationem causae cognoscibilem; cum ergo potentia dei
 producat res ad extra, non ut causa univoca,
 sed cognoscibilis, non oportet ut illi respondeat
 effectus infinitus actu. Et ratio huius solutio est,
 quia causa cognoscibilis non ostendit suam totam
 virtutem in unico effectu, cum de ratione causae
 cognoscibilis sit posse produci effectum in infinitum.

R. Quia in productione rerum factis est
 effectus infinitus potentia dei quo ad modum rei
 productae non vero quo ad substantiam. q. talis
 scilicet aliquid creat vel producit ex nihilo. ad
 hanc rationem modo potentia virtus infinita,
 ut docet S. Th. 1. 2. q. 32. a. 7. Cuius rationem
 reddit illi, ubi videtur potest.

Ad Contra. R. negato sequente. Ad hoc n.
 ut potentia dei sit causa actu infinita, non potentia
 q. effectus ad extra productus sit infinitus, quia potentia
 dei non sumit suam perfectionem a creaturis
 et est negatio infinita quae mixta perfectioni illius.

Demde

Deum de et p[ro]p[ter] ex 3a solutio. Quia scilicet ex modo
quo deus p[ro]mittit res ad eadem insufficientissime
colligitur n[on] est et potius actu infinita, licet est
quo ad substantiam sit in finit[is].

Pluribus ultimis. Si deus quod ex ne-
cessitate n[on] ad eadem p[ro]mittit actu in-
finitu[m]. ergo et potest p[ro]mitti in finit[is] actu in-
finitu[m] et agens libere. p[ro]p[ter] quod ergo deus ut
agens libere n[on] minus efficaciter qu[am]
ut agens nate. si ergo ut agens nate potest p[ro]mitti
actu infinitu[m] actu potest ut ipse facere ut
agens libere. n[on] vero p[ro]mittit. agens nate
agit sicut suae potest ultimis et in actu potest.
ergo si deus ageret coram n[ost]ro ageret sicut
ultimis suae potest, et ergo p[ro]mittit actu infinitu[m].
p[ro]p[ter] quod ergo haec ultima. Ideo n[on]. Patet in
clivis querens. Filium p[ro]mittit personam
in finit[is] p[ro]mittit ergo agit n[ost]ro et non
libere et sicut ultimis suae potest ultima et
nihil aliud p[ro]mittit. ergo si deus hoc modo op[er]at[ur]
ad

ad eadem, et p[ro]p[ter]
p[ro]p[ter] N[ost]ro in
Thyema
negatis et
in finit[is]
h[on]e, sicut
facti p[ro]p[ter]
deum p[ro]mittit
quod ad
non p[ro]mittit
et p[ro]mittit
p[ro]mittit
p[ro]mittit
in p[ro]mittit
negatis
rum dista
tem am
Cula
F[ro]m

ad extra, et p[ro]bet esse infinitu[m].
 P[ro]p[ter] N[on]o[rum] aut[em] ad p[ro]batu[m] quod totu[m] est
 Thymema. n[on]q[ue] ubi q[ui]ntu[m]. ad p[ro]batu[m]
 negabis illa esse p[ro]p[ter] r[ati]o[n]em, quare p[ro]
 in d[omi]nis p[ro]babit p[ro]p[ter] infinitu[m] p[ro]p[ter]
 h[ab]ens, s[ed] q[uia] il[le] non in p[ro]p[ter]at exp[er]te
 facti supposito q[uod] p[ro]p[ter] in d[omi]nis sit sig[na]
 dem p[ro]p[ter]at in p[ro]p[ter] unde h[ic] et d[omi]n[us]
 quare ad extra ex necessitate n[on]a
 non p[ro]p[ter]at esse infinitu[m], q[uia] h[ic] implicat
 ex parte facti. f.

P[ro]p[ter] ut r[ati]o Alij cum tenui: n[on]o[rum] sup[er]
 p[ro]p[ter]at f[aci]t q[uod] d[omi]n[us] p[ro]p[ter]at op[er]ari ad extra ex
 necessitate n[on]a. s[ed] cum n[on] q[uod] talis op[er]andi m[od]o
 imp[er]at imp[er]at q[uia] tu ad h[ic] h[ic] d[omi]n[us]
 r[ati]o[n]e e[st]. et h[ic] ad Tertio Libro Physico,
 rum dicta ad maiorem d[omi]n[us] gl[ori]am, et utilitas
 tem animarum nostrarum sunt; abso-
 luta vero et finita 11 Martij sufficiant.

FINIS LIBRI TERTII.

LIB. 4.